

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

Bütünleştirici Eğitim için zel Eğitim Hizmetlerinin Kalitesinin Artırılması Teknik Yardım Projesi

EuropeAid/139588/IH/SER/TR

Karşılaştırmalı Analiz Raporu

Öğretmenlere Yönelik Sürekli Mesleki Geliştirme/
Avrupa lkelerinde Hizmet İçi Eğitim

Müdahale 0

30.10.2019

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

İçindekiler Tablosu

Giriş	2
I. Avrupa'da Öğretmenlere Yönelik Mesleki Gelişim (Hizmet İçi Öğretmen Eğitimi)	3
II. Bütünleştirici Eğitim için Öğretmen Eğitimi: Avrupa Özel İhtiyaçlar ve Bütünleştirici Eğitim Ajansı Projesi	6
III. AB Üyesi Devletlerde Öğretmenlere Yönelik Sürekli Mesleki Geliştirme	10
Finlandiya	10
İtalya	14
İrlanda.....	17
Macaristan	21
Letonya.....	25
Sertifisyona İlişkin Ek Bilgi	29
IV. STEM Eğitimi ve Öğretmen Eğitimi	29
V. Sonuçlar	38
Kaynakça	40

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

Giriş

Eğitim, ekonomik ve toplumsal kalkınma açısından her ülkenin oldukça önemli bir parçasıdır. Eğitim, bir milletin genç bireylerinin kişiliğini şekillendirmesinin yanı sıra topluma bilgi, beceri ve değer sağlamaktadır. Bir insanın hayat kalitesi üzerinde uzun vadede büyük bir etkisi olduğundan, bireyin hayattaki başarısı için eğitim oldukça önemlidir. Eğitim, ekonomik refahı, sosyal gelişmeyi ve siyasi istikrarı sağladığı için genel olarak toplumun temeli olarak görülmektedir.

Eğitim ihtiyaçları gereğince her öğrencinin kaliteli eğitim almasını sağlamak adına, öğretmenler ve diğer pedagoji uzmanları eğitim hizmetlerinin sağlanmasında büyük rol oynamaktadır. Bu sebepten ötürü, Avrupa'da ve dünya çapında ğretmen eğitimi hususu politika gündeminde önem arz etmektedir. Dünya Engelliler Raporu (2011) şu hususlara dikkat çekmektedir: "rgn eğitim veren okullardaki öğretmenlerin uygun eğitimi, farklı ihtiyaçları olan çocuklara eğitim vermeleri konusunda kendilerinden emin ve yetkin olmaları açısından oldukça önemlidir" ve bu eğitimin sadece bilgi ve becerilere değil, tutum ve değerlere odaklanması gerektiğini vurgulamaktadır (s. 222).

2005 OECD (Ekonomik işbirliği ve Kalkınma rgt) Raporu "ğretmenler önemlidir/ *Teachers Matter*", okullara ve öğretmenlere yönelik taleplerin daha karmaşık hale geldiğini vurgulamaktadır. Rapor, günümüzde toplumun okullardan farklı dillerle ve ğrenci geçmişleriyle etkili bir şekilde ilgilenmelerini, kültür ve cinsiyet konularına duyarlı olmalarını, hoşgörü ve sosyal uyumu teşvik etmelerini, dezavantajlı öğrencilere ve öğrenme ya da davranışsal sorunları olan öğrencilere etkili bir şekilde karşılık vermelerini, yeni teknolojileri kullanmalarını ve hızla gelişen bilgi alanlarına ve ğrenci değerlendirmesine yönelik yaklaşımlara ayak uydurmalarını beklediğini vurgulamaktadır. Öğretmenlerin, ğrencilerin özyönetim sahibi, yetenekli ve hayat boyu öğrenme konusunda motive olmalarının beklendiği bir toplum ve ekonomi için onları hazırlama konusunda yeterli olmaları gerekmektedir.

UNESCO Bütünleştirici Eğitimde Politika lkeleri Raporu (2009) sınıfta çeşitlilik çalışmalarının gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan pedagojik yeterliliklerin öğretmenlere sağlanabilmesi amacıyla ve bütünleştirici bir eğitim ile çocuğun bilişsel, duygusal, sosyal ve yaratıcı gelişiminin ele aldığı geliştirilmiş bir müfredat doğrultusunda, ğretmen eğitim programlarına bütünleştirici eğitim yaklaşımı ile yeniden yn verilmesi ve bu programların uyumlu hale getirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bilmeyi, yapmayı, olmayı ve birlikte yaşamayı öğrenmek 21. yüzyılda eğitimin dört temel ilkesine dayanmaktadır (s. 17). Btnleştirmeyi iyileştirmek adına tasarlanan her bir reform için öğretmenlerin öğretme biçimi (yöntemi/şekli) büyük önem arz etmektedir. Öğretmenler her öğrencinin verilen bilgileri ve beklenen çalışma yöntemlerini anladığından emin olmalıdır. Benzer şekilde, eğitim, yalnızca öğrencilerin içeriği kavraması durumunda anlamlı ve uygun hale geldiği için öğretmenin, öğrencinin öğretilen bilgiye verdiği tepkiyi anlaması gerekmektedir. Bu nedenle, öğretmenlerin bu beklentiler çerçevesinde eğitim alması gerekmektedir (s. 20).

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

I. Avrupa'da Öğretmenlere Yönelik Mesleki Gelişim (Hizmet İçi Öğretmen Eğitimi)

Eğitimin önemi ve özellikle de öğretmenlerin herhangi bir ülkenin geleceğini tüm yönleriyle geliştirmedeki rolü, Avrupa Birliği Konseyi, OECD, UNESCO ve diğer uluslararası kuruluşların sayısız belgesinde ele alınmaktadır.

Herkes için yüksek eğitim kalitesinin sağlanması adına çeşitliliğe yönelik bütünleştirme kapsamında hazırlanan Avrupa Birliği Zirve Sonuç Bildirgelerinde (Avrupa Birliği Konseyi, 2017), esnek öğrenme yöntemlerine olanak tanıyan ve öğrencilerin farklı ihtiyaçlarına, yeteneklerine ve kapasitelerine cevap veren eğitim sistemlerinde başarılı bir şekilde çalışması için öğretmenlere, eğitimcilere ve diğer öğretim elemanlarına daha fazla destek verilmesi gerektiği belirtilmektedir. Uygun olan durumlarda, bu öğrenme yöntemlerinin özel olarak hazırlanmış, aşağıdan yukarıya (*bottom-up*) ve ortak çalışmaya dayalı olması gerekmektedir. Konsey, tüm ülkeleri, herkes için kaliteli eğitimin sağlanmasında tüm okul topluluğunun katılımını teşvik eden bütün bir okul yaklaşımını düşünmeye davet etmektedir.

Ortak değerleri, bütünleştirici eğitimi ve eğitimin Avrupa boyutunu teşvik eden Konsey Tavsiye Kararları (Avrupa Birliği Konseyi) eğitim personeli için rehberlik ve mentörlüğün yanı sıra, eğitimciler için ilk ve sürekli eğitimin teşvik edilmesinin, alışverişin ve akranlı öğrenme ve akran danışmanlığı faaliyetlerinin önemini vurgulamaktadır.

OECD'nin "En nitelikli ve deneyimli öğretmenler hangi ülkelerde en zor okullarda eğitim veriyor?" başlıklı raporunda aşağıdakiler ifade edilmektedir: "Öğretmenler okulun en önemli kaynaklarıdır. Her ülkede, öğretmenlerin maaşları ve eğitimi, eğitim harcamalarının en büyük bölümünü teşkil etmektedir ve öğretmenlere yapılan bu yatırımın önemli getirileri olabilir. Araştırmalar, en iyi öğretmenlerden eğitim almanın, diğer benzer öğrencilerin öğrenim ve yaşam çıktılarında gerçek bir fark yaratabileceğini göstermektedir". (OECD, 2018b, s.2)

Haziran 2011'de New York'taki Dünya Sağlık Örgütü Dünya Engellilik Raporunun tanıtılması için düzenlenen etkinlikte, Avrupa Özel İhtiyaçlar ve Bütünleştirici Eğitim Ajansı direktörü Cor Meijer, öğretmenlerin önemini şu sözlerle vurgulamıştır: "Bütünleştirici eğitimi, kavramsal seviye, politika seviyesi, normatif veya araştırma seviyesi olmak üzere birçok seviyede tartışabiliriz ancak sonunda sınıfta oldukça farklı öğrencilerle ilgilenecek olan öğretmendir! Bütünleştirici eğitim ilkesini uygulayan öğretmendir. Öğretmenin, örgün eğitim verilen sınıflarda farklı öğrencilere eğitim verememesi durumunda bütünleştirici eğitime yönelik bütün iyi çabalar gereksizdir. Bu sebepten ötürü, çeşitliliğin nasıl üstesinden gelineceği konusunda müfredat geliştirilmesi ve öğretmenlere bu konuda eğitim verilmesi geleceğe yönelik bir zorluktur." (Avrupa Özel İhtiyaçlar ve Bütünleştirici Eğitim Ajansı, 2011, s.5)

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

Avrupa'da yüksek kaliteli eğitim büyük ölçüde öğretmenlerin bilgi ve becerilerine ne bildiklerine ve ne yapabileceklerine göre belirlenmektedir. Öğretmenler, atama ve mentörlük yoluyla takip edilen ilk öğretmen eğitimi ile başlayan mesleki kariyerlerinin farklı aşamalarında bilgi ve beceri kazanmaktadır.

Sürekli Mesleki Geliştirme (SMG) veya Hizmet İçi Eğitim (HİE) öğretmenlere yeterliliklerini geliştirme ve bunları sürekli değişen eğitim ortamına uyarlama fırsatı vermektedir. Meslektaşlarından ve eğitim alanındaki uzmanlardan alabilecekleri destek, karmaşık sorunların üstesinden gelmelerine ve her gün okullarda ortaya çıkan zorlu görevlerle daha iyi başa çıkmalarına yardımcı olabilir. Avrupa Birliği Konseyi, okul gelişimi ve mükemmel eğitime ilişkin Zirve Sonuç Bildirgelerinde (2017), kariyerlerinin tüm aşamalarında öğretmenlerin sürekli mesleki gelişimlerine ve büyümelerine yatırım yapmalarının önemini vurgulamaktadır. Sürekli mesleki geliştirmenin erişilebilir, uygun maliyetli ve amacına uygun olması gerektiği dikkate alınmalıdır. Okulların ve öğretmenlerin konuların ve ihtiyaç alanlarının belirlenmesine dahil edilmesi, eğitim kalitesini yükseltmeye yardımcı olabilir.

Avrupa'daki SMG zorunlu olarak kabul edilebilir; bu, tüm öğretmenlerin katılması gereken asgari bir SMG olduğu anlamına gelmektedir ancak SMG ulusal düzenlemelere, politika belgelerine veya iş sözleşmelerine göre öğretmenlerin yasal görevlerinden biri olarak kabul edilebilir veya SMG öğretmenler için isteğe bağlı olabilir.

- Tüm öğretmenlerin tamamlaması gereken minimum saat, gün veya kredi belirlendiği takdirde SMG zorunludur.
- SMG, düzenlemelerde veya diğer ilgili politika belgelerinde belirtilmesi durumunda, öğretmenlerin mesleki bir görevi olarak kabul edilmektedir ancak minimum saat belirtilmemektedir.
- SMG'ye katılıma ilişkin olarak yasal bir zorunluluk olmaması durumunda SMG isteğe bağlıdır.

Avrupa ülkelerindeki ilk ve orta öğretim öğretmenlerinin SMG'si ile ilgili olarak, 21 eğitim sisteminin zorunlu SMG'ye sahip olduğu görülebilir. Öğretmenlerin, maaş artışı için bir ön koşul olması açısından kariyer teşviki için veya öğretmen olarak kariyerlerine devam edebilmeleri için SMG'ye katılmaları gerekmektedir. Diğer 14 eğitim sisteminde SMG'ye katılım öğretmenlerin görevidir ancak asgari bir saat belirtilmemektedir. 7 ülkede öğretmenlerin SMG'ye katılımına ilişkin yasal bir zorunluluk bulunmamaktadır.

Verilen yıllar için zorunlu SMG saatlerinin, günlerinin veya kredilerinin asgari sayısı (2016/2017)

	BE fr	BG	FR	CY	LV	LT	LU	HU	MT	AT	PT	RO	SI	UK- SCT	AL	FY	IS	ME	RS
Saat/gün/kredi sayısı	3 g	48 s	9 s	10 s	36 s	5 g	16 s	120 s	18 s	15 s	50 s	90 k	15 g	35 s	6 s	60 s	150 s	24 s	64 s
Zaman ölçeği (yıllar)	1	3	1	1	3	1	1	7	1	1	4	5	3	1	1	3	1	5	1

Kaynak: Eurydice

Avrupa ülkelerinin yarısında zorunlu SMG katılımı ile ilgili yasal düzenlemeler yoktur ancak bu durum, öğretmenlerin SMG'ye katılmadıkları anlamına gelmemektedir. Avrupa ülkelerinin çoğunda,

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

öğretmenlere yönelik mesleki geliştirme için ihtiyaç ve öncelikleri belirleme konusunda okullar önemli bir rol oynamaktadır. Okul düzeyinde bir SMG planının zorunlu olduğu ülkelerde, okullar genellikle öğretmenleri için hangi eğitimin gerekli olduğuna karar vermekten sorumludur. Planın geliştirilmesinde okullar, eğitim yetkilileri tarafından belirlenen genel yönergeleri ve öncelikleri takip edebilir veya öğretmenlerin kendilerine danışabilir veya öğretmenleri temsil eden kuruluşlarla istişare ederek hareket etmektedir. Çoğu durumda SMG, doğal olarak okul gelişim planı ile ilişkilendirilmektedir. Okul düzeyinde SMG planlamasının zorunlu olmadığı ülkelerde, okullar SMG gereksinimlerinin tanımlanmasında aktif rol oynama eğilimindedir. Öğretmenlerin SMG planlamalarında okulların rolü ve katılımı ülkeler arasında farklılık göstermektedir ve diğer yetkililerin sürece dahil olmaları ile bağlantılıdır.

Avrupa'da SMG ihtiyaç ve önceliklerinin tanımlanmasından sorumlu farklı yetki seviyeleri vardır:

- Üst düzey eğitim yetkilileri, SMG ihtiyaç ve önceliklerini belirlemekle sorumludur, ancak sorumluluğu yerel kurumlar ve / veya okullarla paylaşabilirler (örneğin, Fransa, İrlanda, Letonya),
- Okullar, üst düzey eğitim yetkilileri ile birlikte SMG ihtiyaçlarını ve önceliklerini belirleme sürecine katkıda bulunmaktadır. Okullar, çeşitli şekillerde dahil olabilmektedir:
 - Yukarıdan aşağıya yaklaşım: SMG planlarının geliştirilmesinde okullar, eğitim yetkilileri tarafından belirlenen genel yönergeleri ve öncelikleri takip etmekte ve kendi önceliklerini ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmaktadır (örneğin Bulgaristan, İtalya, Kıbrıs)
 - Aşağıdan yukarıya yaklaşım: okulların ve öğretmenlerin ihtiyaçlarını ve önceliklerini en üst düzey eğitim yetkililerine yönlendirebilmeleri için resmi prosedürler vardır (örneğin İspanya, Macaristan, Malta).
 - İki katmanlı yaklaşım: okullar, ilgili eğitim yetkilileri tarafından sunulanlara ek olarak kendi SMG önceliklerine ve etkinliklerine karar verebilir (örneğin Belçika Flaman Topluluğu, Slovenya, İsviçre)
- SMG ihtiyaç ve önceliklerini belirleme süreci üst, yerel ve okul düzeylerini içermektedir (örneğin, Almanya, Avusturya, Portekiz, Finlandiya)
- SMG ihtiyaç ve önceliklerini belirlemekten yerel makamlar ve okullar sorumludur. (Danimarka, Hollanda, İsveç)
- Üst düzey düzenlemeler SMG ihtiyaç ve önceliklerinin okullar ve öğretmenlerin kendileri tarafından tanımlandığını belirlemektedir. (Örneğin Estonya, Litvanya, Polonya).

Günümüzde öğretmenlere yönelik sürekli mesleki geliştirme, sınıf bağlamında ilişkilendirilmiş ve tecrübe ve uygulama yoluyla, sürekli, etkileşimli hedef belirleme, planlama, uygulama ve yansıtma döngüleri içinde inşa edilmiş olarak günlük yaşamlarında dinamik ve sürekli olması beklenen *öğretmen öğrenimi (teacher's learning)* olarak değerlendirilmektedir (Watkins, A. ve diğ., 2016). Hizmet içi eğitim, genellikle 3 ayrı konuya odaklanmaktadır:

- Sınıf becerilerinin geliştirilmesi,
- Konu bilgisi,
- İlgili resmi dokümantasyona ilişkin bilgi.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

Günümüzde günlük yaşam, eğitim ortamları üzerinde büyük etkisi olan birçok zorluğa sebep olmaktadır. Her sınıftaki öğrencilerin ihtiyaçlarının çeşitliliği öğretmenlerin müfredatın uygulanmasına ilişkin olarak esnek olmalarını, her öğrencinin bireysel gereksinimlerini karşılayarak eşitliği geliştirmelerini talep etmektedir.

Genel olarak, hizmet içi eğitim veya özellikle bütünleştirici eğitime veya bütünleştirici yaklaşıma ilişkin SMG hakkında Avrupa düzeyinde bir rapor bulunmamaktadır. Ancak yukarıda belirtilen AB belgelerinin her biri, eğitim hizmetlerinin her öğrencinin ihtiyaçlarına göre kişiselleştirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

II. Bütünleştirici Eğitim için Öğretmen Eğitimi: Avrupa Özel İhtiyaçlar ve Bütünleştirici Eğitim Ajansı Projesi

Avrupa Özel İhtiyaçlar ve Bütünleştirici Eğitim Ajansı (2014 yılına kadar Avrupa Özel Eğitim İhtiyaçlarının Geliştirilmesi Ajansı), 2009 yılında başlayan ve 2012 yılında sona eren Bütünleştirici Eğitime Yönelik Öğretmen Katılımı (*TE4I- Teacher Education for Inclusion*) adlı Avrupa düzeyinde bir proje yürütmüştür. Projede, öğretmen eğitiminden ve bütünleştirici eğitimden sorumlu politika yapımcılar ve hem genel hem de uzman öğretmen eğitimcileri dahil olmak üzere 25 ülkeden elli beş uzman bulunmaktadır ve Proje, Avrupa'da bütünleştirici eğitim için öğretmen eğitime ilişkin olarak yapılan en kapsamlı çalışmalardan biri olarak kabul edilmektedir. Proje, üye devletlerde ilk öğretmenlik eğitimine yoğunlaşmıştır ve devletlerin karşılaştığı en iyi uygulama ve zorluklar hakkında bilgi vermiştir. Proje önerileri, katılımcı ülkelerde öğretmen eğitimi için politika ve uygulama arasındaki benzerliklerden, projenin bir parçası olarak üretilen politika ve literatür incelemelerinden ve 14 ülke çalışma ziyaretinde geniş bir paydaş grubundan toplanan bilgilerden yararlanmaktadır.

Projede tartışılan başlıca konular şu şekildedir:

- Ajans üyesi ülkelerde ajansın farklı yapısına ilişkin olarak ilk öğretmen eğitiminin özellikleri, giriş şartları, azınlık gruplarından temsil, ilk öğretmen eğitiminin içeriği, organizasyon formları, değerlendirme, yaklaşımlar ve ilk öğretmen eğitimindeki tutum ve değerler,
- Avrupa ülkelerinde farklı yükseköğretim kurumlarında öğretmenlik eğitimi,
- Öğretmen eğitimcileri ve mesleki gelişimlerinin organize edilme şekli,
- Öğretmen yeterlilikleri ve ilk öğretmen eğitiminin bu yeterlilikleri geliştirmek için eğitim verme biçimi ve farklı ülkelerde değerlendirilme biçimleri,
- İlk öğretmen eğitiminin kalite değerlendirmesi ve takibine ilişkin farklı yaklaşımlar,
- Akademik başarılarla ilişkin olarak yüksek standartların vurgulanması, bütünleştirmeye yönelik politikaların aleyhine olabildiğinden, ilk öğretmen eğitimi ile yakından ilişkili olan ve ilk öğretmen eğitimi destekleyen daha geniş politika çerçevesi, bütün öğrencilerin desteklenmesi adına terminoloji kullanımı, bütüncül politikalara ilişkin konular ve hesap verme sorumluluğu.

Proje aynı zamanda ilk öğretmen eğitime ilişkin olarak kilit hususları ve zorlukları belirlemiştir ve bu kilit hususlar ve zorluklar, öğretmen eğitime ilişkin olanlar ve daha geniş politika hususlarına ilişkin olanlar olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

Öğretmen eğitimine ilişkin hususlar ve zorluklar şu şekilde tanımlanmaktadır:

- Açık öğretmen kadrolarını uygun niteliklere sahip personel ile doldurmanın bir problem olduğu bazı Avrupa ülkeleri olduğu için öğretmenlerin işe alınması ve işteki devamlılıklarının sağlanması; özellikle ortaokul matematik ve bilim dersleri için öğretmenlerin işe alınması sorun yaratmaktadır,
- Öğretmen eğitimcileri, yüksek kaliteli bir öğretim gücü sağlama konusunda kilit aktörlerdir ancak birçok Avrupa ülkesi öğretmenlerin sahip olması gereken yeterlilikler veya seçilme veya eğitime yöntemleri konusunda açık bir politikaya sahip değildir,
- Öğretmen eğitimi kurumlarının okullarla çalışma biçimi oldukça önemli olduğundan okullarla ortaklık kurulması büyük öneme sahiptir,
- Öğretmen eğitiminde kümülatif araştırmaların ve ampirik kanıtların eksikliği birçok uluslararası kurum tarafından ele alındığından ötürü kanıta-dayalı değişim;
- Öğretmen yeterlilikleri- yapılandırmacı yaklaşımlar, probleme dayalı öğrenme ve işbirliğine dayalı öğrenme dahil olmak üzere konu bilgisine ek olarak, öğretmenler çocuk/ergen gelişimine ilişkin bilgiye ve pedagojik becerilere sahip olmalıdır. Bütün öğrenciler için bilgiye erişme, bilgiyi anlamlandırma ve farklı biçimlerde cevap verme seçeneği ve fırsatı sağlayacak yaklaşımlar benimsenmelidir. Öğretmenlerin aynı zamanda kendilerini hayat boyu öğrenen bireyler olarak görmesi gerekmektedir. Araştırma ve araştırma bulgularının kullanımında becerilerini geliştirmeleri gerekmektedir. Çevreyle uyum becerisi ve iş birliğinin doğasının anlaşılması, öğrencilerin gereksinimlerinin tam olarak anlaşılmasına katkıda bulunan profesyoneller ve ebeveynler de dahil olmak üzere başkalarıyla çalışmak için esastır.

Daha geniş politika hususuna ilişkin konular ve zorluklar aşağıda tanımlanmaktadır:

- Terminoloji konusu- bütünleştirmede kullanılan dil, eğitimin doğası ve amacı ile toplumdaki eşitlik hakkındaki temel inançlardan ayrılamaz,
- Öğrencilerin tanılanması- dil kullanımı, ek destek ihtiyacı olan öğrencilerin tanılanmasını da etkilemektedir ve genellikle karmaşık finansman düzenlemeleriyle bağlantılı olan süreç ve prosedürlerde önemli farklılıklar ortaya çıkarmaktadır,
- Bütün öğrenciler için destek- tüm öğrencilerin bilgiyi algılamalarını, anlamalarını, kullanmalarını ve işlemelerini ve kendilerini farklı şekillerde ifade etmelerini sağlayarak her öğrencinin katılımının ve öğreniminin desteklenmesi için esnek ve etkileşimli yaklaşımlara ihtiyaç vardır,
- Çelişen gündemler- yalnızca kısıtlı bir "yetenek" yelpazesine değer verilmesi durumunda, çeşitli kategorize etme ve etiketleme biçimlerinin devam etmesi muhtemeldir, bu da herkesin başarılı olabileceği sınıflar oluşturmayı zorlaştırmaktadır. Öğretmen eğitimi, öğretmenleri öğrencileri sınıflandırmadan gözlemlenmeleri konusunda hazırlamalıdır ve testler veya kontrol listeleri ile yeterince yansıtılmayan ancak öğrencilerin kapasitelerini daha doğru bir şekilde yansıtabilecek olan ve daha fazla öğrenmeyi teşvik eden öğrenme süreçlerini ve sonuçlarını tanımlamalıdır.

Proje bulguları sonucunda çeşitli tavsiyeler ortaya çıkmıştır. Bütünleştirmeye yönelik öğretmen eğitiminde etki yaratmak için gerekli olan daha geniş ve sistematik değişikliğin yönetilmesi amacıyla tutarlı bir politika çerçevesi sağlamaları gereken politika yapıcılarının yanı sıra bu tavsiyeler, öğretmen eğitimi konusunda çalışan profesyonellere yöneliktir. Bu tavsiyeler aşağıda belirtilmektedir:

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

- **İşe alım ve işteki devamlılığın sağlanması:** Farklı geçmiş deneyimlere ve engellere sahip öğretmenlerin sayısının artırılmasına yönelik yöntemlerle birlikte, öğretmen adaylarının işe alımını geliştirmek ve işteki devamlılık oranlarını artırmak için etkili yaklaşımlar araştırılmalıdır.
- **Öğretmen eğitiminin etkinliğinin kanıtı:** Bütün öğrencilerin çeşitli ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla öğretmenlerin yeterliliklerinin en iyi şekilde geliştirilmesi için farklı yöntemlerin öğretim ve ders organizasyonu, içeriği ve pedagojisi üzerindeki etkinliği konusunda araştırma yapılmalıdır.
- **Öğretmen eğitimcilerinin profesyonelleşmesi:** Öğretmen eğitimciliği "mesleği", işe alma, danışmanlık dönemi ve sürekli mesleki geliştirme konularındaki ilerlemeler ile daha da geliştirilmelidir. Yükseköğretim kurumlarındaki öğretmen eğitimcilerinin ve bu sorumluluğa sahip okul personelinin profili, uygun uzmanlık ve niteliklere sahip adayların atanması ile iyileştirilmelidir. Daha fazla çalışma ile, resmi bir danışmanlık süreci geliştirilmeli ve üniversite personeli için güncel ve ilgili sınıf deneyiminin sürdürülmesine yönelik yöntemler keşfedilmelidir.
- **Okullar ve yükseköğretim kurumları arasında iş birliği :** İlk öğretmen eğitimi derslerinin önemli bir parçası olarak, öğretim uygulamasının yalnızca en kolay gözlemlenen ve ölçülebilen becerilere odaklanmadığından emin olunması adına, uygulamanın temel teorik konuların tam olarak anlaşılmasıyla desteklenmesi gerekmektedir. Okullar ve öğretmen eğitimi kurumları, uygulama okullarında iyi modeller ve öğretim uygulaması için uygun yerleştirmeler sağlamak amacıyla birlikte çalışmalıdır.
- **Daha geniş ve sistematik reform:** Öğretmen eğitimi tek başına ele alınamaz. Değişimin desteklenmesi için gerekli olan "bütün sistem reformu" bütün sektörlerdeki politika yapıcılardan ve eğitimde bütün paydaşların bağlılığını ve güçlü liderliğini gerektirecektir. Daha bütünleştirici bir toplumun kilit bir bölümü olarak bütünleştirici eğitimin desteklenmesi amacıyla, bütün seviyelerde sektörler arasında ve çok kurumlu uygulamalarda politikanın geliştirilmesine yönelik olarak daha fazla çalışma gerçekleştirilmelidir.
- **Bütünleştirme ve çeşitliliğe ilişkin olarak kullanılan dilin netliği:** Sınıflandırma ve etiketleme karşılaştırmaları güçlendirmekte, hiyerarşi oluşturmada, beklentileri ve sonuç olarak da öğrenmeyi kısıtlamaktadır. Politika reformu, tüm öğretmenlerin ve kilit uzmanların, ilgili terminolojiyi ve farklı terminoloji kullanmanın sonuçlarını net bir şekilde anlamalarını sağlamak için desteklemelidir.

TE4I Projesi, politika geliştirilmesine yönelik 4 alan tanımlamıştır.

- İlk öğretmen eğitimi dersleri, birleştirilmiş bir model yaklaşımı izlemelidir: Bütünleştirme ve çeşitlilik konuları, yaş aralığı veya öğretecekleri konu dikkate alınmaksızın bütün öğretmenler için ilk öğretmen eğitimi programları çerçevesinde içeriğin tamamlayıcı bir parçasıdır.
- Tüm öğretmenler ve okul yöneticileri için çeşitlilik konularında sürekli mesleki geliştirme fırsatları mevcut olmalıdır: İlk öğretmen eğitiminde bu konuların ele alınmasının ve bir dizi ilgili deneyim sağlanmasının ardından, öğretmenlerin kariyerleri boyunca belirli alanları daha derinlemesine takip edebilmeleri gerekmektedir.
- Çeşitlilik konularında mesleki geliştirme fırsatları tüm öğretmen eğitimcileri için mevcut olmalıdır: Ayrıca, bütünleştirme alanlarına bilgisi ve deneyimi olan öğretmen eğitimciler atanmalıdır. Fakülteler arasında iş birliğinin teşvik edilmesi ve çeşitlilikte "bütün kurum" yaklaşımına katkı sağlanması amacıyla bütün öğretmen eğitimcileri için araştırma ve geliştirme olanakları mevcut olmalıdır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

- Özellikle azınlık gruplarındaki öğretmenlerin temsiline ilişkin veriler olmak üzere, öğretmenlerin işe alımına ve işteki devamlılıklarına ilişkin verilerin toplanması gerekmektedir: Bu veriler analiz edilmeli ve öğretmen iş gücünün bir bütün olarak nüfusu temsil etmesini sağlamak amacıyla politika oluşturma kararlarını bildirmek için kullanılmalıdır.

Proje sırasında, öğretmenlerin yeterlilikleri dahil olmak üzere Avrupa ülkelerinin çoğu tarafından öğretmenlik meslek standartlarının geliştirilmesinde kullanılan *Bütünleştirici Öğretmenlerin Profili* geliştirilmiştir.

Bütünleştirici Öğretmenlerin Profiline, öğretim ve öğrenmeye ilişkin olarak 4 ana değer bütünleştirici eğitimde bütün öğretmenlerin çalışmasının temeli olarak belirlenmiştir. Bu 4 ana değer şu şekildedir:

1. Öğrenci çeşitliliğine değer verilmesi- öğrenci farkı eğitim için bir kaynak ve bir varlık olarak kabul edilmektedir,
2. Tüm öğrencilerin desteklenmesi- öğretmenlerin, tüm öğrencilerin başarıları için yüksek beklentileri vardır,
3. Başkalarıyla çalışma- iş birliği ve takım çalışması tüm öğretmenler için temel yaklaşımlardır,
4. Sürekli kişisel mesleki gelişim- öğretim bir öğrenme etkinliğidir ve öğretmenler kendi yaşam boyu öğrenmeleri konusunda sorumluluk almaktadırlar. (Avrupa Ajansı, 2012)

Profil, yeterliliği oluşturan 3 unsuru da tanımlamaktadır. Söz konusu 3 unsur tavırlar, bilgi ve becerilerdir. Anlaşıldığı üzere, "Belirli bir tavır veya inanç, bu bilgiyi pratik bir durumda uygulamak için belirli bir bilgi veya anlayış düzeyi ve daha sonra beceri gerektirmektedir" (Avrupa Ajansı, 2012).

Profildeki her bir temel değer, söz konusu üç unsurla ilgili olarak açıklanan yeterlilik alanlarına sahiptir. *Profil* metni, politika yapıcılarının ve uygulayıcıların ihtiyaç duyduklarında geliştirilmek ve değiştirilmek üzere hazırlanmıştır.

Proje genel eğitim öğretmen öğretmeni ilk eğitimine ve bütünleştirici eğitim konusunda bu dönemde nasıl hazırlandıklarına odaklanmıştır. *Bütünleştirici Eğitim Öğretmenlerinin Profili* bütün öğretmenler için ilk öğretmen eğitiminin tasarımı ve uygulaması için bir kılavuz olarak geliştirilmiştir. İlk öğretmen eğitimi içeriği için bir senaryo olarak değerlendirilmekten ziyade ilk öğretmen eğitimi için ilgili içeriğin, planlama yöntemlerinin ve istenen öğrenme çıktılarının belirlenmesi adına teşvik edici bir materyal olarak kabul edilmiştir. Bununla birlikte, *Profil*, öğrencilerin kendini yansıtması adına bir araç, öğrenci eğitimcileri için bir tartışma zemini, sürekli mesleki geliştirmeye yönelik önceliklerin belirlenmesinde bir rehber olarak uygulama öğretmenleri, bütün okul gelişimi ile bağlantılı olan öğretmenlere yönelik mesleki geliştirmenin planlanması adına okul yöneticileri için olmak üzere diğer amaçlarla kullanılabilir.

Yukarıda belirtildiği üzere, *TE4I* ilk öğretmen eğitimi ve tüm öğretmenleri farklı eğitim ihtiyaçları olan öğrencilerle heterojen sınıflarda çalışmaya hazırlamak için hangi yaklaşımların ve stratejilerin uygulanması gerektiği ile ilgilidir. Proje sonunda, öğretmenler hayat boyu öğrenen bireyler olduğu ve her okulun bir öğrenme kurumu olması gerektiği için, ilk öğretmen eğitiminin öğretmenleri bütünleştirici olmaya ilişkin olarak hazırlama konusunda ilk aşama olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

TE4I Projesinin sona ermesinden sonraki yıllarda eğitimin önemi ve öğretmenlerin değişen dünyadaki önemli rolüyle ilgili tartışmalar çok yoğun olmuştur. 2017 yılında Ajans üyelerinin önceliklerine ilişkin araştırmanın ardından, TE4I'nın sonuçlarına dayanarak öğretmen eğitimi konusunda yeni bir proje yürütülmesi kararı alınmıştır ancak bu kez, örgün eğitim sınıflarında bütün öğretmenlerin, bütün öğrencilerle çalışmaları konusunda nasıl hazırlanması gerektiği hususu ele alınmıştır. Yeni projenin amacı, bütünleştirme için öğretmenlerin mesleki eğitimlerine ilişkin kapsamlı bir politika çerçevesi geliştirmektir. Öğretmenlerin proje bağlamındaki profesyonel eğitimleri, ilk öğretmen eğitimini, sunulan danışmanlık hizmetini, sürekli mesleki geliştirmeyi (SMG) ve okul içi öğrenme fırsatlarını içermektedir. (Avrupa Ajansı, 2019, basılı).

III. AB Üyesi Devletlerde Öğretmenlere Yönelik Sürekli Mesleki Geliştirme

Avrupa ülkelerinde SMG için seçilen örnekler (Eğitim, Görsel-İşitsel ve Kültür Yürütme Ajansı Ulusal Politikalar Platformu) SMG'ye yönelik ihtiyaçların ve önceliklerin tanımlanmasında bulunan bütün farklı otorite seviyelerinin yanı sıra farklı statü ve planlama prosedürlerinin olabileceğini göstermektedir, ancak bütün ülkelerde öğretmenlerin ve okulların ihtiyaçları, kaynakların nereye harcanacağına karar verirken dikkate alınmaktadır. Bütünleştirici eğitime ilişkin olarak hizmet içi eğitim konusunda belirli düzenlemeler bulunmamaktadır. Bu tarz bir SMG, herhangi bir program ile aynı gerekliliklere sahiptir.

Finlandiya

Finlandiya'da öğretmenlere yönelik sürekli mesleki geliştirmeyi yönlendiren özel bir mevzuat bulunmamaktadır. İlgili yasalar ve Finlandiya'da yerel belediye olan işverenle yapılan toplu sözleşmeler uyarınca öğretmenler, yılda bir veya beş gün SMG eğitimine katılmak zorundadır. Öğretmenler bu zorunlu eğitime tam maaş ödeneği ile katılma hakkına sahiptir. Diğer yandan, işverenler bütün tam zamanlı çalışan öğretmenleri eğitim almak üzere görevlendirme hakkına sahiptir. İşverenler ayrıca hangi eğitim programlarının ve eğitim türlerinin toplu sözleşmeye uygun SMG eğitimi olarak kabul edilebileceğine de karar vermektedir.

SMG'nin birincil sorumluluğu eğitim sağlayıcılara aittir. Günümüzde öğretmenlere mesleki becerilerini ve uzmanlıklarını geliştirmeleri konusunda daha büyük sorumluluk verilmiştir. İç motivasyona sahip sürekli eğitime ve öğretime giderek daha fazla ilgi gösterilmektedir ve yerel belediyeler bu durumu mali sınırları dahilinde ve devletten mali destekle desteklemektedir.

Devlet, eğitim politikasını uygulamak için önemli olan ve bu politikanın amaçlarını destekleyen sürekli eğitimin finansmanından sorumludur. SMG'ye sağlanan fonların çoğu Finlandiya Ulusal Eğitim Ajansı ve Bölgesel Devlet İdari Ajanslarından geçmektedir. Finlandiya Eğitim ve Kültür Bakanlığı, öğretmenler için hem hizmet öncesi hem de hizmet içi eğitimin gelişimini desteklemek amacıyla 2016-2018 dönemi için bir *öğretmen eğitimi forumu* oluşturmuştur. Mart 2019 tarihinde, öğretmen eğitimi reformu çalışmalarına devam etmek, Öğretmen Eğitimi Geliştirme Programının hedeflerini desteklemek ve öğretmen eğitimi geliştirme projelerini desteklemek için yeni bir Öğretmen Eğitimi Forumu kurulmuştur. Öğretmen Eğitimi Geliştirme Programının amacı, öğretmenlerin mesleki yeterlilik gelişiminde kariyerleri boyunca sistematik

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

ve tutarlı bir yapının benimsenmesidir. Her öğretmenin kariyeri boyunca yeterlilik gelişimine yönelik ihtimalin bulunması önemlidir. Program, her öğretmen için bu ihtimali güvenceye almayı amaçlamaktadır. Genç öğretmenlerin mesleki becerilerinin ve destek alma olanaklarının geliştirilmesine özellikle dikkat edilmiştir.

Finlandiya Hükümeti, uzun vadeli bir gelişime yönelik tek mantıklı temelin araştırma olmasından ötürü, öğretmen eğitiminin geliştirilmesi de dahil olmak üzere projelerinin araştırmaya dayandırılması gerektiğine karar vermiştir. Projeler, öğretmen eğitimi ve öğretmen yeterliliği ile ilgili mevcut araştırmalardan faydalanmakta, ulusal ve uluslararası araştırmacılarla iş birliği yapmakta ve projelerin gelişim tedbirlerinin etkilerinin keşfedilmesi adına proje sırasında toplanan geri bildirimleri ve materyalleri analiz etmektedir.

Gelişim projelerinin, eğitimci olan öğretmenlerde, öğrenci olan öğretmenlerde, çalışan öğretmenlerde, okullarda, belediyelerde ve diğer ilgi gruplarında öğretmen eğitiminde iş birliğini ve toplumu destekleyeceği anlaşılmaktadır. Araştırmaya dayalı geliştirme projeleri öğretmenlere mesleki olarak katılım, öğrenme ve geliştirme adına mükemmel fırsatlar sunmaktadır.

SMG, büyük ölçüde arz ve talep mantığına dayanmaktadır. Sorumlu karar alma organlarına dayanarak aşağıdaki formlara ayrılmıştır:

- İç motivasyona sahip SMG,
- İşveren tarafından finanse edilen SMG,
- Eğitim politikası ve öncelikleriyle bağlantılı devlet destekli SMG.

SMG hem öğretmenlerin hem de işverenlerinin sorumluluğundadır. Öğretmenler eğitime katılmak için sorumluluk ve karar alma yetkisine sahiptir ve çeşitli çalışma hibeleri şeklinde toplumdaki destek alabilirler.

İşveren tarafından finanse edilen SMG, işveren tarafından sağlanmaktadır ve mesai saatleri içerisinde gerçekleşmektedir. Bu SMG türü, bireysel öğretmenler veya bir okul veya belediyedeki bütün öğretim personeli için olabilir.

Eğitim politikası ve öncelikleri açaşından önemli olan eğitim Devlet tarafından finanse edilmektedir. Eğitim personeline yönelik SMG bütçesi, Finlandiya Ulusal Eğitim Ajansı tarafından yönetilen bir ihale süreci doğrultusunda tahsis edilmektedir. Üniversiteler, politeknikler, özel ihtiyaç kurumları, öğretmen eğitim okulları ve eğitim ve öğretim alanında gerekli özel uzmanlığa sahip olan diğer kurumlar bu fonlara başvurabilirler.

2019 için devlet tarafından finanse edilen SMG, aşağıdaki temalara odaklanmaktadır:

- Gelişmekte olan okul kültürleri,
- Pedagoji, konuya özel ve mesleki yeterlilikler,
- Refah ve öğrenmeye destek,
- Dil ve kültürel çeşitlilik,

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

- Dijitalleşme ve BİT.

Yukarıda sıralanmış olan devlet destekli SMG temalarından da anlaşılacağı gibi, çoğunluğu öğretme ve öğrenme konusunda çeşitlilik ve bütünleştirici bir yaklaşımla ilgilidir. Finlandiya'nın yeni temel müfredatı 2014 yılında kabul edilmiştir ve bu müfredatta, Finlandiya'nın eğitime ilişkin görüşünün öncü ilkesi, çocuklara ve çocukluğa saygı duyulması ve hem bireyler hem de bütün ülke için sürdürülebilir bir gelecek inşa edilmesi açısından en iyi yöntem olarak eşit ve kaliteli eğitim sağlanması şeklinde tanımlanmıştır. Eğitimin amacı, yaşam boyu ve çok yönlü öğrenmeyi, bütün öğrencilerin sürdürülebilir bir şekilde yaşama becerilerinin geliştirilmesinin yanı sıra bütüncül gelişimi ve refahı teşvik etmektir. Her öğretmen, herkesin eğitime eşit erişimini sağlayarak, her öğrencinin öğrenmesini ve iyiliğini teşvik ederek ve destekleyerek aynı zamanda yüksek kaliteli destek sistemleri ile herkesin öğrenme konusunda başarılı olma fırsatına sahip olmasını sağlayarak bütünleştirici eğitim uygulamalıdır. Bunun sağlanması için ise öğretmenlerin hayat boyu öğrenen bireyler olması gerekmektedir.

Örneğin, Finlandiya Ulusal Eğitim Ajansı çerçevesinde faaliyet gösteren ulusal merkezlerden biri olan Valteri Öğrenme ve Danışmanlık Merkezi (*Valteri Centre for Learning and Consulting*), SMG için şu konuları sunmaktadır: gündelik öğrenme sorunlarını çözmek için yöntemler ve çalışma modelleri, eğitim ve öğretim sektöründeki personel için güncel mesleki bilgiler, kapsamlı bir okuldaki herkes için esnek ve çeşitli öğrenme desteği geliştirilmesi amacıyla ortak değerlendirme ve çözümler.

SMG faaliyetlerine katılım öğretmenlere maaş artışları veya promosyonlar gibi resmi faydalar sağlamamaktadır. SMG'nin bir kısmı zorunludur, ancak öğretmenlerin SMG'ye resmi olarak gerekenden daha fazla katıldığını gösteren bilgiler vardır. Mesleki refahın yanı sıra kendi bilgi ve yeterliliklerini güncelleyerek ve yenileyerek öğretmenler için asıl motivasyonun mesleki gelişim olduğu anlaşılmaktadır.

Bütünleştirici Eğitim ve Özel İhtiyaçlar

Finlandiya, bütün çocuklar için eşit öğrenme fırsatları sunmaktadır. İhtiyaç duyan her çocuğa destek sağlanmaktadır. Her öğrenci için hayat boyu öğrenmeyi ve bütünleştirmeyi mümkün kılabilmek adına profesyonellerden oluşan bir ekip arasında iş birliği sağlanmalıdır. Finlandiya'daki okullarda özel eğitimciler, sınıf öğretmenleri ve eğitim asistanları birlikte çalışmaktadır. Zihinsel, fiziksel, davranışsal, kültürel, dilbilimsel veya başka nedenlerden dolayı destek gerekli olabileceğinden, destek faaliyetleri farklı ihtiyaçları olan öğrencilere sağlanmaktadır. Üstün yetenekli öğrenciler ve diğer öğrenciler de çalışmalarını için özel desteğe ihtiyaç duyabilmektedir.

Yeni bir sistematik destek düzenleme yöntemi 2010 yılından bu yana ilköğretim öncesinde ve temel eğitimde ülke çapında uygulanmıştır. 2014 yılında kabul edilen Temel Müfredatta Bölüm 7'de şu hususlar belirtilmektedir: Öğrenme ve Okula Devam Desteği: Öğrenme ve okula devam için üç destek seviyesi olduğu belirtilmektedir. Sorunların ortaya çıkmasını ve büyümesini önlemek amacıyla, mümkün olduğu kadar erken bir şekilde destek sağlamaya odaklanılmaktadır. Büyüme, öğrenme ve okula devam için destek aşağıdaki kategoriler çerçevesinde şekillendirilmektedir:

- Genel destek,
- Yoğunlaştırılmış destek,
- Özel destek.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

Herkes genel destek alma hakkına sahiptir. Genel destek, günlük öğretme ve öğrenme sürecinin doğal bir parçasıdır. Genel desteğin yeterli olmaması durumunda, pedagojik değerlendirme yapılmakta ve yoğunlaştırılmış destek için bir plan hazırlanmaktadır. Ardından, öğrenci için bir öğrenme planı hazırlanmaktadır.

Yoğunlaştırılmış desteğin yeterli olmaması durumunda öğrenci daha kapsamlı pedagojik bir incelemeden geçmektedir. Eğitim sağlayıcısı, öğretmenlerden ve diğer profesyonellerden bilgi toplamaktadır. Bu bilgilere dayanarak, eğitim sağlayıcı özel destek konusunda resmi bir karar almaktadır. Bu kararın alınmasının ardından, öğrenci için bireysel bir eğitim planı belirlenmektedir. Yoğunlaştırılmış destek ve özel destek, öğrenciler için bireysel öğrenme planlarını kullanarak içerisinde farklı profesyonelleri barındıran ekiplerce dikkatli değerlendirmeye ve uzun vadeli planlamaya dayanmaktadır.

Destek biçimleri, telafi öğretimini, yarı zamanlı özel ihtiyaçlar eğitimini, çeviri ve yardım hizmetlerini ve özel yardımları içermektedir. Bu destek biçimleri, hem ayrı bir şekilde hem de birbirini tamamlayacak şekilde üç seviyede de kullanılabilir. Öğrenciler destek değişimine ihtiyaç duyduğundan, öğrenciler tarafından alınan destek uzun vadeli planlamaya bağlı olarak esnek ve uyarlanabilir olmalıdır. Destek, gerekli olduğu sürece öğrenci ihtiyaçları seviyesinde bu ihtiyaçlar doğrultusunda sağlanmaktadır.

Temel Müfredat, öğretim ve destek organizasyonunun, her öğrenci ve öğretim grubunun öğrenme ve gelişme gereksinimlerinin yanı sıra güçlü yanlarına dayandığını belirtmektedir. Öğrenme erişilebilirliğine ve öğrenme güçlüklerinin önlenmesine ve erken tanımlanmasına dikkat edilmektedir. Öğrenme ve okula devam etme desteği, ortak ortam ve öğrenme ortamı ile ilgili çözümleri ve öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını karşılamayı içermektedir.

Finlandiya eğitim sistemi, öğrencileri engellerine veya destek ihtiyaçlarına göre sınıflandırmamaktadır. Yukarıda belirtildiği üzere, bir öğrenci için destek seviyeleri (genel, yoğunlaştırılmış veya özel) planlanırken destek ihtiyaçları değerlendirilmektedir. İhtiyaç geçiciden devamlıya, azdan çoğa doğru veya bir ila birkaç destek türüne kadar değişiklik gösterebilir. Ebeveynler çocuklarının gittiği okulu seçmekten sorumludur.

Finlandiya’da farklı eğitim ortamlarındaki öğrencilerin sayısı (2016/2017 eğitim öğretim yılı)¹

	Toplam öğrenci sayısı	Özel eğitim ihtiyacı bulunan öğrencilerin toplam sayısı	Örgün eğitimde özel eğitim ihtiyacı bulunan öğrencilerin sayısı	Özel sınıflarda özel eğitim ihtiyacı bulunan öğrencilerin sayısı	Özel okullarda özel eğitim ihtiyacı bulunan öğrencilerin sayısı
Uluslararası Eğitim Standardı Sınıflandırması (ISCED) 1	359 635	23 948	8670	13 120	2158

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

ISCED 2	177 274	16 027	6913	7356	1758
ISCED 3	165 247	24 355	Belirtilmemiştir. ²	Belirtilmemiştir.	Belirtilmemiştir.
Toplam Sayı	702 156	64 330			

¹Avrupa Özel İhtiyaçlar ve Bütünleştirici Eğitim Ajansı tarafından elde edilen veriler

²Mevcut olmayan veriler

Tablodaki verilere göre, tüm öğrencilerin %9'u resmi olarak özel eğitim ihtiyaçları hakkında bildirimde bulunmuştur. Üst orta okulda özel eğitim ihtiyacı olan (ISCED 3) öğrencilerin eğitim çevreleri hakkında bilgi elde edilmemiştir.

İtalya

107/2015 eğitim sisteminin reformuna ilişkin yasa, öğretmenlere yönelik sürekli mesleki geliştirmenin (SMG) zorunlu, sürekli ve yapısal olduğunu ortaya koymaktadır. Okul personeli için toplu iş sözleşmesi SMG'nin öğretmenler için hem hak hem de mesleki bir görev olduğunu ortaya koymaktadır.

Yasaya göre, her okul kendi SMG faaliyetlerini tanımlamakta ve aynı zamanda kendi bölgelerinde diğer okullarla ağlar kurmaktadır. İtalya'daki her okul, sistematik becerilerin (örneğin okul özerkliği, değerlendirme, yenilikçi öğretim), 21. yüzyıl becerilerinin (örneğin, yabancı diller, dijital beceriler, okul temelli ve iş temelli öğrenme) ve bütünleştirici eğitim becerilerinin geliştirilmesiyle ilgili olarak her üç yılda bir yayınlanan Ulusal Eğitim Planında okul ve öğretmenlerin bireysel gereksinimlerini Eğitim Bakanlığı tarafından tanımlanan ulusal önceliklerle birleştiren üç yıllık bir plan geliştirmek zorundadır.

2016-2019 yıllarını kapsayan üç yıllık dönem için İtalya Eğitim Bakanlığı aşağıdaki öncelikleri belirlemiştir:

- Yabancı diller,
- Dijital yeterlilikler ve yeni öğrenme çevreleri,
- Okul ve iş,
- Özerklik,
- Değerlendirme ve iyileştirme,
- Yeterlilik temelli öğretim ve yenilikçi öğretim yöntemleri,
- Entegrasyon, vatandaşlık ile ilgili yeterlilikler ve küresel vatandaşlık,
- Bütünleştirme ve engellilik,
- Toplumsal uyum ve genç bireylerin rahatsız hissetmelerinin önlenmesi.

Öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerinde özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerle ilgili olarak bulunan belirli konulardan bazıları şunlardır: erken risk belirleme, hem öğrencilerle hem de sınıf grubuyla uygulanacak öğretici önlemler, değerlendirme prosedürleri ve rehberlik.

Eğitim girişimleri genel olarak öğretim programının bir parçası değildir ve öğretmenlerin, SMG mesleki hayatlarında gelişim sağladığı için katılma hakkı vardır. Ayrıca, öğretmenler, eğitim girişimlerine katılmak için okul yılı içerisinde hizmetten muaf olmakla birlikte beş gün izinli olma hakkına sahiptir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

Öğretmenlere SMG çalışmalarında yardımcı olmak için 107/2015 sayılı yasa, elektronik kart şeklinde verilen bir finansal desteği öngörmektedir. Kart kişisel ve aktarılamaz niteliktedir ve danışmanlık hizmeti alan öğretmenler de dahil olmak üzere devlet okullarında çalışan tam zamanlı ve yarı zamanlı öğretmenleri kapsamaktadır. Eğitim Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı, kartın verilmesine ilişkin kriterleri ve yöntemleri tanımlamıştır. Her yıl, her öğretmen aşağıdaki sebeplerden ötürü en fazla 500 Euro olmak üzere destek almaktadır:

- Kitap, dergi, donanım ve yazılım satın alma,
- Akredite olmuş kuruluşlar veya yüksek öğretim kurumları tarafından verilen kurslara katılma,
- Kültürel etkinliklere katılma (gösterimler, filmler, canlı etkinlikler) ve müze ve sergileri ziyaret etme,
- Okulun üç yıllık eğitim planı ve Ulusal Eğitim Planı ile uyumlu faaliyetler yürütme.

Tutar ek bir geri ödeme olarak kabul edilmemektedir ve vergiye tabi değildir. Her yılın Ağustos ayının sonunda öğretmenler, SMG faaliyetleri için gider bildirimlerini denetçilere ulaştırmak için okul yönetimine göndermelidir.

Bütünleştirici Eğitim ve Özel İhtiyaçlar

Engelli bireylere yönelik bütünleştirme 118/1971 sayılı Kanun ile başlamış olup bu Kanun, tüm çocuklara ortak sınıflarda eğitim alma hakkı tanımıştır ve 517/1977 sayılı Kanun özel eğitim okullarını yürürlükten kaldırmıştır.

Engelli öğrenciler, uygun öğretim desteğiyle örgün eğitim verilen sınıflara katılma hakkına sahiptir. Yaz kampları, çalışma ziyaretleri (özel personel eşliğinde), vb. faaliyetlerle birlikte okul hayatına tam katılım hakkına sahiptirler. Engel durumlarına göre, çocukların yerel otoriteler tarafından sağlanan yardımcıları olabilir. Öğrencilerin bireysel bir eğitim planına (aile ve okullar tarafından hazırlanan), sosyal bir projeye (sosyal asistanlar ve yerel sağlık kurulundan uzmanlar tarafından hazırlanan), bireysel ihtiyaçlarına uygun bir rehabilitasyon programına ve mesleki rehberliğe sahip olma hakkı vardır.

Bütünleştirme ilkesi ve engelli öğrencilerin özel destek alma hakkı, ilk öğretmen eğitiminin ve destek öğretmen eğitiminin yanı sıra kayıt, sınıf büyüklüğü ve öğrenci değerlendirmesi gibi eğitim sisteminin genel özelliklerini belirleyen yönetmeliğe de eklenmiştir.

İtalyan Hükümeti, Temmuz 2015'te ulusal eğitim ve öğretim sisteminde İyi Okul (*La Buona Scuola*) reformunu kabul etmiştir. Bu reform, eğitim ve öğretim sağlanmasına ilişkin olarak yönetimde ve müfredatta değişiklikleri düzenlemektedir. Bu reform, okulun toplumdaki merkezi rolünü doğrulamayı ve bireysel öğrenme zamanları ve biçimlerine dayanarak tüm öğrencilerin eğitim ve beceri seviyelerini yükseltmeyi amaçlamaktadır. Bu durum eşitsizlikleri ortadan kaldıracak, öğrencilerin okulu bırakmasının önüne geçecek ve araştırma, deney yapma, eğitim yeniliği, katılım ve aktif vatandaşlık için eğitime yönelik kalıcı laboratuvarlar olarak okullar oluşturacaktır. Aynı zamanda yaşam boyu çalışma hakkını, fırsat eşitliğini ve başarıyı garanti edecektir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

Engelli öğrenciler genel olarak tüm eğitim seviyelerinde alışlagelmiş bölümlerde ve sınıflarda örgün eğitim veren okullara gitmektedir. Kayıt sırasında, zorunlu engellilik tanılama prosedürleri tamamlandıktan sonra ebeveynlerin ilgili ofis tarafından verilen özel belgeleri sunmaları gerekmektedir. Bu belgeler, engellilik türünü ve özel destek alma hakkını doğrulamaktadır.

Yukarıda belirtilen belgelere bağlı olarak, şu belgeler hazırlanmaktadır:

- Fonksiyonel tanı: Yerel sağlık otoritesi tarafından hazırlanmaktadır. Öğrencinin psiko-fiziksel durumunun ve potansiyelinin analitik bir tanımını sağlamaktadır.
- Dinamik-fonksiyonel profil: Yerel sağlık otoritesi ve müfredat ve destek öğretmenleri tarafından birlikte hazırlanmaktadır. Bir öğrencinin okul faaliyetlerinde yaşadığı zorluklarla ilgili teşhis unsurlarını içermektedir ancak esas olarak kısa ve orta vadedeki potansiyeli ve gelişim olanaklarını kapsamaktadır.
- Bireysel eğitim planı: Yerel sağlık otoritesi, müfredat ve destek öğretmenleri, eğitimciler veya eğitim asistanları tarafından (gerekli olması durumunda) velilerle iş birliği içerisinde hazırlanmaktadır. Belirli bir dönemde öğrenci için planlanan müdahalelerin bir tanımını içermektedir.

Okullar tüm engelleri ortadan kaldırmalı ve tüm olanakları (bilgi ve iletişim teknolojisinin yanı sıra) her öğrencinin ihtiyaçlarına en uygun şekilde sunmalıdır.

Bir veya iki engelli öğrencinin bulunduğu sınıflarda genel olarak en fazla 20 öğrenci bulunmaktadır. Bütünleştirme süreci, okul personeli ile birlikte müfredat ve destek öğretmenleri tarafından ortak olarak benimsenen stratejileri ve yöntemleri tanımlayan bir proje ile desteklenmektedir.

Destek öğretmenleri devamlı sınıf öğretmenleri ekibinin bir parçasıdır ve tüm planlama ve değerlendirme faaliyetlerine katılmaktadırlar. Destek öğretmenleri ayrıca tüm bütünleştirme süreçlerini kolaylaştırmaktadır.

İtalya'da mevzuat, üç geniş özel eğitim ihtiyacı kategorisini tanımlamaktadır:

- Engeller,
- Özel gelişim bozuklukları (özel öğrenme bozuklukları dahil olmak üzere),
- Sosyo-ekonomik, dilsel ve kültürel dezavantaj.

Özel bir özel eğitim ihtiyacı kategorisi mevzuata yansıtılmamıştır. Ebeveynlerin çocuklarının gittiği okulu seçme hakkı vardır.

Finlandiya'da farklı eğitim ortamlarında öğrencilerin sayısı (2016/2017 eğitim öğretim yılı)³

	Toplam öğrenci sayısı	Özel eğitim ihtiyacı bulunan öğrencilerin toplam sayısı	Örgün eğitimde özel eğitim ihtiyacı bulunan	Özel sınıflarda özel eğitim ihtiyacı bulunan öğrencilerin sayısı	Özel okullarda özel eğitim ihtiyacı bulunan

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

			öğrencilerin sayısı		öğrencilerin sayısı
Uluslararası Eğitim Standardı Sınıflandırması (ISCED) 1	2 792 414	90 845	89 628	Belirtilmemiştir. ⁴	1217
ISCED 2	1 729 226	69 470	69 279	Belirtilmemiştir.	191
ISCED 3	2 664 967	65 913	65 699	Belirtilmemiştir.	214
Toplam Sayı	7 186 607	226 228			

³Avrupa Özel İhtiyaçlar ve Bütünleştirici Eğitim Ajansı tarafından elde edilen veriler

⁴Mevcut olmayan veriler

Yukarıda bulunan verilere göre, tüm öğrencilerin %3'ü resmi olarak özel eğitim ihtiyaçları hakkında bildirimde bulunmuştur. İtalya'da özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için özel sınıflar bulunmamaktadır.

İrlanda

Ulusal bir Eğitim Merkezleri ağı desteklenmektedir ve öğretmenlerin ihtiyaçlarına uygun kurslar seçebilecekleri Sürekli Mesleki Geliştirme (SMG) programları tasarlama, geliştirme ve sunma konusunda uygun gruplar, organlar ve kurumlar yetkilendirilmektedir. Öğretmenlerin bu kurumlar tarafından yürütülen SMG etkinliklerine katılmaları henüz zorunlu olmamakla birlikte, katılmaları teşvik edilmektedir ve Eğitim ve Beceri Bakanlığı tarafından finanse edilen destek hizmetleri tarafından sağlanan etkinliklerden ücret alınmamaktadır.

Müfredat değişikliklerine odaklanmanın yanı sıra, öğretmenler için sürekli mesleki geliştirme programları, öğretim metodolojileri, özel eğitim ihtiyaçları, okuryazarlık ve aritmetik, liderlik gelişimi, danışman hizmeti, bağımlılığını önleme, çocuk koruma, okul öz değerlendirmesi ve müfredat desteği dahil olmak üzere, öğretmenler ve okullar için çeşitli alanlarda destek sağlamaktadır. Öğretmenler bu desteklere hizmet sağlayıcılardan gelen davetiyelere cevap vererek, destek alanlarını belirleyerek ve okul müdürü aracılığıyla aynı hususları talep ederek veya uygun olan yerlerde telefon ya da çevrimiçi destek kullanarak erişebilirler.

20 Mart 2017 tarihinde,

- Özel Eğitim Destek Hizmeti,
- Ulusal Davranış Destek Hizmeti,
- İşitme Engelli/İşitme Güçlüğü Çeken ve Görme Engelli/Kısmi Görme Bozukluğu Olan Çocuklar için Ziyaretçi Öğretmen olmak üzere 3 destek hizmeti

Eğitim ve Beceriler Bakanlığı'ndan Ulusal Özel Eğitim Konseyi'ne devredilmiştir ve yeni bir Ulusal Özel Eğitim Konseyi Destek Hizmeti oluşturulması adına Ulusal Özel Eğitim Konseyi tarafından sağlanan

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

hizmetlerle birleştirilmiştir. Bu yeni hizmet, okulların özel eğitim ihtiyaçları olan öğrencileri dahil etme kapasitelerini geliştirmeyi ve bütünleştirici ve duyarlı bir eğitim sağlama sürekliliğini teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

Mart, 2017 tarihinden itibaren Ulusal Özel Eğitim Konseyi şu sorumlulukları yerine getirmekle yükümlüdür:

- Özel eğitim sağlanmasına ilişkin olarak eğitim ve öğretimin kalitesini artırmak amacıyla özel eğitim ihtiyaçları alanında öğretmenlere SMG ve destek sağlamak,
- Davranışla ilgili konularda ortak okullara destek ve uzmanlık sağlamak,
- Kaynak öğretimi tahsisinin yeni modelinin okullarda kullanılmasını desteklemek ve özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin ihtiyaçlarının karşılanması adına kapasite geliştirmek.

Şu anda *Yaz Kursu Programı*, ilköğretim öğretmenlerinin mesleki gelişiminde çok önemli bir unsurdur. Sunulan yaz kursları çok çeşitlidir ve her müfredat alanı, özel eğitim, öğretim yaklaşımları ve metodolojileri ve okul organizasyonu, yönetimi ve liderliği ile ilgili birçok konuda öğretmenler için mesleki gelişim fırsatlarını içermektedir.

Eğitim ve Beceriler Bakanlığı'ndaki Öğretmen Eğitimi Birimi, hizmet içi gelişim için mevcut Devlet fonlarının tahsisinde öncelikleri ve teslim yöntemlerini belirlemektedir. Öğretmen Eğitimi Birimi, yerel ve ulusal düzeydeki ilköğretim ve ilköğretim sonrası öğretmenlere yönelik öğretmen eğitimi için devlet hizmetine kaynak sağlanmasını koordine etmektedir.

Hızlı değişen bir eğitim sisteminin ihtiyaçları doğrultusunda, SMG türlerinde müfredatta çok çeşitli değişiklikler vardır. Okul müfredatı reformu gerçekleşmiştir ve sağlanan mesleki gelişim faaliyetlerinin temel bir endişe kaynağı olmaya devam etmektedir. Kursların süresi, temayla, amaçla ve sonuçlarla bağlantılı olarak büyük ölçüde değişmektedir. Pek çok kurs, 2/3 saat, bir gün, üç gün ve bir hafta şeklinde olmak üzere nispeten kısa sürelidir. Diğer kurslar ise daha uzun bir süre boyunca gerçekleştirilmektedir ve bazı durumlarda aralıklı mesai olabilmektedir. Birçok kursta ek olarak verilen resmi bir kredi veya sertifika yoktur. Amaçları öğretmenlerin bilgilerini güncellemek, becerilerini artırmak ve enerjilerini artırmaktır. Giderek artan bir şekilde, okul temelli SMG'ye ve yerel okullardaki personel arasında kümelenme yaklaşımının geliştirilmesine vurgu yapılmaktadır.

Öğretmenlere yönelik SMG esas olarak isteğe bağlıdır; beceri kazanmak ve becerilerini güncel tutmak isteyen öğretmenlere yönelik hizmet sağlamaktadır. SMG'yi gerektiren bir müfredat değişikliği olduğunda, öğretmenler katılmak için yönlendirilemese de zorunlu olarak görülebilir. Seyahat ve harcırah, bakanlık oranlarına göre geri ödenmektedir ve kursa bağlı olarak ikame sağlanabilir. Çoğu durumda katılım sertifikaları, örneğin, çalıştaylara katılım nedeniyle yeni kalifiye öğretmenlere ve ayrıca 20 saatlik yaz kurslarına katılan ilköğretim öğretmenlerine verilmektedir.

Ulusal Özel Eğitim Konseyi (NCSE) tarafından sağlanan SMG konularına ilişkin örnekler: özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için değerlendirme ve planlama, disleksili öğrenciler için yardımcı teknoloji, özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için ortak öğretim, özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için bireysel eğitim planlaması, otizm, zihinsel sağlık ve anksiyete (<https://www.sess.ie/sess-post-primary-courses>).

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

Bütünleştirici Eğitim ve Özel İhtiyaçlar

Eğitim ve Beceriler Dairesinin mevcut politikası, örgün eğitim veren ilkokullarda ve ilkokulun devamı niteliğindeki okullarda özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için mümkün olan en üst seviyede bütünleştirmeyi sağlamak ve ihtiyaçları doğrultusunda özel okullara ya da örgün eğitim veren okullardaki özel sınıflara yerleştirilmeleri gereken öğrencilere özel olanaklar sağlanmaya devam edilmesini temin etmektedir.

Özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için eğitim, sürekli desteğe bağlı olarak sağlanmaktadır. Özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler örgün eğitim veren bir okulda öğretim görebilir ve okulda ek öğretim desteği alabilirler. Ayrıca, örgün eğitim veren bir okula bağlı özel bir sınıfa katılabilir ve kısmen okula entegre edilebilirler. Öğrenciler, daha fazla uzman müdahalelerine ihtiyaç duyulan durumlarda özel bir okula gidebilirler.

Her örgün eğitim verilen okula, ilköğretim ve ilköğretim sonrası seviyelerde belirli öğrenci-öğretmen oranları doğrultusunda sınıf/branş öğretmenleri tayin edilmektedir. Bu görevler, öğretmenlerin kayıtlı tüm öğrencilere eğitim vermelerini sağlamak için okula verilmiştir. Ayrıca okulun büyüklüğüne ve okulun profil ihtiyaçlarına bağlı olarak her bir örgün eğitim veren okulda ek bir özel eğitim öğretmeni yerleştirmesi bulunmaktadır. Özel Eğitim Öğretimine yönelik yerleştirme, her okulun eğitim profiline dayanarak her bir örgün eğitim veren okula özel eğitim desteği öğretimi ihtiyaçları için tek bir birleşik yerleştirme sağlamaktadır.

Bu yerleştirme aşağıdaki hususları sağlamaktadır:

- Bütünleştirimin desteklenmesi, öğrenme güçlüklerinin önlenmesi ve erken müdahale için her örgün eğitim veren okula sağlanan temel bir unsur.
- Okula devam eden ve kompleks ihtiyaçları olan öğrenci sayısının hesaplanması.
- Standartlaştırılmış test sonuçlarındaki kazanım seviyelerinin gösterdiği üzere, okullardaki öğrenme desteği ihtiyacı.
- Dezavantaj ve cinsiyet dahil olmak üzere okulun sosyal bağlamı.

Profile göre yerleştirimin sağlanması, her okulun özel ihtiyaçlara yönelik bir yerleştirme gerektirdiğini kabul eden, ancak her okuldaki gerçek ihtiyaç seviyesini dikkate alan dereceli bir yerleştirme sağlayan her okul için adil bir yerleştirme sunmak üzere tasarlanmıştır.

Okul profilleri, her iki yılda bir baştan güncellenmektedir. Bununla birlikte, istisnai durumların ortaya çıkması ve yerleştirme sürecinden sonra okul profilinin önemli ölçüde değişmesi durumunda, okullar ara dönemde yapılacak ek yerleştirmeler için başvurabilmektedir.

13/2017 ve 14/2017 sayılı Özel Eğitim Genelgeleri, özel eğitim öğretmenlerinin örgün eğitim verilen okullara yerleştirilme biçimlerine yönelik ayrıntıları içermektedir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

Örgün eğitim veren okullardaki ve özel okullardaki özel sınıflara kayıt, özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için ayrılmıştır. Özel okullar ve özel sınıflar için öğretmen yerleştirmeleri, örneğin, 11:1 hafif düzeyde genel öğrenme güçlüğü olan öğrencilere yönelik bir sınıf ve 6:1 otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilere yönelik bir sınıf olmak üzere özel sınıf veya okuldaki öğrencilerin engellilik profili temelinde belirlenmektedir.

2011 yılında NCSE, *Bütünleştirici Eğitim Çerçevesini geliştirmiştir: Özel eğitim ihtiyaçları olan öğrencilere yönelik bütünleştirmeye ilişkin olarak okullar için bir kılavuz. Çerçeve, 5 Kilit İlkeye dayanmaktadır:*

1. Bütün okul topluluğu tarafından benimsenme - Çerçeve, bütün okul topluluğunu yansıtmacı bir sürece dahil etmektedir. Bu, özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilere yönelik bütünleştirme ve bunun gelişimine olan bağlılık için ortak bir anlayış sağlamaktadır. Çerçevenin başarılı bir şekilde ele alınması, sürecin bütün okul tarafından benimsenmesi ile kolaylaşmaktadır.

2. Öğrenci ve okul çeşitliliğinin yansıtılması - Özel eğitim ihtiyaçları olan öğrencilerin çeşitli yetenekleri, özellikleri, öğrenme ihtiyaçları ve biçimleri vardır. Özel eğitim ihtiyaçları olan öğrenciler örgün eğitim veren ilkokullarda, ilkokulun devamı niteliğindeki okullarda ve özel okullarda eğitim almaktadırlar. Bunlar büyüklük, kayıt prosedürü, destek hizmetleri (patronaj), yer ve dezavantaj durumu açısından değişiklik göstermektedir. Çerçeve, belirli olmayan ancak bunun yerine birçok eğitim ortamını ve hizmet sundukları öğrencilerin çeşitliliğini yansıtmayı amaçlayan tematik başlıklar altında düzenlenmiştir.

3. Katılımın desteklenmesi - Tüm okulların politikalarında ve uygulamalarında bütünleştirici olma sorumluluğu vardır. Okullar, Bütünleştirici Eğitim Çerçevesini en iyi şekilde nasıl kullanacaklarını, sonuçları nasıl yorumlayacaklarını ve kendi önceliklerini belirlemeye davet edilmektedir. Çerçeve ortamlar arasında kullanım için maksimum esneklik sağlamak üzere tasarlanmıştır ve kısıtlamaya tabi değildir. Okullar, bütünleştirme seviyelerini ölçmek için çerçeve ile bir öz değerlendirme sürecine girmektedir.

4. Devam eden bütün-okul planlamasına dahil olma - Çerçeveye katılım, okul gelişim planlama etkinlikleri ve SMG programları ile entegre olmak ve bilgi vermek amacıyla tasarlanmıştır. Örnekler, mevcut politikaların ve uygulamaların bulgularının okullar tarafından belgelendirilmesini, özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilere ilişkin olarak gelişime yönelik güçlü yanların tanımlanmasını ve alanların önceliklendirilmesini kolaylaştırmaktadır. Bütünleştirmenin başarıya ulaştığı belirli bir nokta olmadığından sürecin kendisi değerlidir. Bu, devam eden ve dinamik bir süreçtir.

5. Kanıta ve uygulamaya dayalı- Çerçeve, özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilere yönelik bütünleştirici eğitim hakkında uluslararası literatürün detaylı bir incelemesine dayanmaktadır. Çerçevenin ilk taslağı, başlıca eğitim ortaklarıyla kapsamlı bir danışma sürecinin konusu olmuştur ve on pilot okuldaki personel de geri bildirimde bulunmuştur. İrlanda'daki kilit eğitim paydaşlarını ve diğer paydaşları temsil eden bir danışma grubu taslakları gözden geçirme ve gelişmeyi denetleme konularına sürekli olarak dahil olmuştur.

2004 Yılı Özel Eğitim İhtiyaçları Olan Bireyler İçin Eğitim Kanunu doğrultusunda (2004 tarihli 30 sayılı Kanun) "özel eğitim ihtiyaçları", bir bireye ilişkin olarak, kalıcı bir fiziksel, duyuşsal, zihinsel sağlık veya öğrenme engelliliği veya bir kişinin bu duruma sahip olmayan başka bir kişiden farklı öğrenmesine sebep olan diğer herhangi bir durum sebebiyle, bireyin eğitime katılma ve eğitimden faydalanma kapasitesindeki kısıtlamayı ifade etmektedir ve benzer sözcükler bu doğrultuda yorumlanabilir. Kanunda

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

herhangi belirli bir kategoriden bahsedilmemiştir. Bahsedilen kanunda, özel eğitim ihtiyaçları olan bir çocuğun, bütünleştirici bir ortamda, bu tarz ihtiyaçları olmayan çocuklar ile eğitim alması gerektiği belirtilmektedir. Bununla birlikte, çocuğun ihtiyaçlarının doğası veya seviyesi doğrultusunda, çocukların birlikte eğitim almasının (a) kanun çerçevesinde gerçekleştirilen herhangi bir değerlendirme uyarınca belirlendiği üzere çocuğun yararı veya (b) çocuğun birlikte eğitim alacağı çocuklara yönelik eğitimin etkili bir şekilde sağlanması ile tutarlı olmaması durumunda çocuklar birlikte eğitim almamaktadır. Ebeveynlerin çocuklarının gittiği okulu seçme hakkı vardır.

İrlanda'da farklı eğitim ortamlarında öğrencilerin sayısı (2016/2017 eğitim öğretim yılı) ⁵

	Toplam öğrenci sayısı	Özel eğitim ihtiyacı bulunan öğrencilerin toplam sayısı	Örgün eğitimde özel eğitim ihtiyacı bulunan öğrencilerin sayısı	Özel sınıflarda özel eğitim ihtiyacı bulunan öğrencilerin sayısı	Özel okullarda özel eğitim ihtiyacı bulunan öğrencilerin sayısı
Uluslararası Eğitim Standardı Sınıflandırması (ISCED) 1	562 724	38 543	31 501	4113	2929
ISCED 2	191 704	13 754	10 049	868	2837
ISCED 3	161 686	7923	5515	692	1716
Toplam Sayı	916 114	60 220			

⁵Avrupa Özel İhtiyaçlar ve Bütünleştirici Eğitim Ajansı tarafından elde edilen veriler

Yukarıda bulunan verilere göre, tüm öğrencilerin %7'si resmi olarak özel eğitim ihtiyaçları hakkında bildirimde bulunmuştur.

Macaristan

Halk Eğitim Yasasına göre, Macaristan'daki öğretmenlerin hizmet içi öğretmenlik eğitimlerine katılma hakkı ve zorunluluğu vardır ve sürekli olarak öz-egitim (*self-training*) gerçekleştirmeleri gerekmektedir.

Pedagojiyle ilgili profesyonel hizmet yelpazesi, öğretmenlere yönelik eğitim, hizmet içi eğitim ve öz eğitim desteğini ve organizasyonlarını kapsamaktadır. Hizmet içi eğitimde, doğrudan çocuklarla ve öğrencilerle çalışmak için eğitim ve öğretimde ihtiyaç duyulan bilgi ve becerileri yenilemek, genişletmek ve geliştirmek, kamu eğitim kurumunun faaliyetlerini organize etmek, özel pedagojik hizmetler sağlamak ve pedagoji ile ilgili profesyonel hizmet vermek, sınav sistemi uygulamak ve kamu eğitim kurumlarının değerlendirme görevlerini ve yönetim sorumluluklarını yerine getirmek amaçlanmaktadır.

Macaristan'da, öğretmenlere yönelik SMG'ye ilişkin yükümlülük, hükümet kararı ile belirlenmektedir. Bu karar, iki temel öğretmen eğitimi biçimini tanımlamaktadır:

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

- Her 7 yılda bir yükümlülük olan hizmet içi eğitim ve
- Öğretmenlere özel sınav için hizmet içi eğitimin hazırlanması.

Bütün öğretmenler için her 7 yılda bir 120 saatlik hizmet içi eğitim zorunluluğu bulunmaktadır. Hizmet içi eğitim zorunluluğu, aşağıdaki hususlar tamamlanarak yerine getirilebilir:

- Öğretmenler için 30-60-120 saatlik akredite hizmet içi eğitim programı,
- Öğretmenlere özel sınav,
- Potansiyel olarak öğrencinin verimliliği üzerinden değerlendirilen öğretim kadrosu ile iş birliği içinde karmaşık gelişim projelerine katılmak,
- Bilişim ve İletişim Teknolojileri (BİT) gelişimi için eğitimler,
- Yabancı dil eğitimi.

Hükümetin Hizmet İçi Eğitim Sisteminin Temel Unsurlarını Düzenleme Kararına göre, eğitim kurumu başkanı müfredatı dikkate alarak beş yıllık bir SMG programı hazırlamaktadır. SMG programı, öğretim elemanlarının görüşlerini aldıktan sonra, eğitim kurumu için finansman sağlayan makam tarafından onaylanmaktadır. Ek eğitim programı, uygulayıcı ile anlaşarak yılda bir kez gözden geçirilebilir. Eğitim kurumu başkanı, SMG programını uygulamak için bir akademik yılı/okul yılını kapsayan bir kayıt planı yapmaktadır. Kayıt planı, öğretmenlerin, mesleki ortaklıkların veya bu tarz bir mesleki ortaklığın bulunmaması durumunda aynı pozisyonda çalışan ve mevcut olmayan kişilere vekalet eden kişilerin katılımı ile kamu eğitim kurumu başkanı tarafından hazırlanmaktadır. Eğitim kurumundaki öğretim elemanı yeni SMG programını hazırlamadan önce, önceki SMG dönemini değerlendirmektedir. Bu, öğretmenlere yönelik SMG'nin öğretmenlerin, okulun ve uygulayıcının ihtiyaçlarını dikkate aldığı anlamına gelmektedir.

Öğretmenlerin SMG için motivasyonları, temel olarak 1 Eylül 2013'ten itibaren öğretmenlerin kariyer yolu sistemi olan öğretmenler için ilerleme, istihdam ve maaş sistemi yoluyla sağlanmaktadır. Öğretmenlere yönelik SMG, kendi kendini finanse eden bir eğitim biçimidir; devlet maliyetlerin karşılanması için hibe sağlamaktadır. Bu hibe, yerel taleplere göre uyarlanmış uzmanlığın geliştirilmesine yardımcı olmakta ve kamu eğitim kurumunun SMG programını kurumsal yeterliliğinde tanımladığı için, kullanıcıları ekonomik, ancak etkili eğitim biçimleri seçmeye yönlendirmektedir.

Bütünleştirici Eğitim ve Özel İhtiyaçlar

Macaristan'da halk eğitiminin temel görevi okul öncesi için erken çocukluk gelişimi sağlamak ve özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerden veya entegrasyon, öğrenme veya davranış konusunda zorluk çeken öğrencilerden sorumlu olmaktır. Halk eğitimi, öğrencilerin tam potansiyellerinin gelişmesini desteklemeli, bireysel ihtiyaçlarına göre düzenlemeler yapmalı ve tam sosyal bütünleştirme için olanaklar sağlamalıdır.

Ne önceki ne de mevcut Halk Eğitim Kanunu, engelli çocukların, bu amaçla kurulmuş özel eğitim kurumlarında/sınıflarda veya diğer öğrencilerle birlikte eğitim almalarını gerektiren herhangi bir hüküm kapsamaktadır. Çoğu eğitim sektöründe, şu anda bütünleştirici eğitim biçimleri bulunmaktadır. Mevcut

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

durumda, halk eğitim sistemine katılan engelli oğrencilerin %70'i bütünüleştirici ve metodolojik bir çerçevede eğitim almaktadır.

2014-2020 tarihlerinde eğitim ve bütünüleştirici eğitim için başlıca öncelikler, Ulusal Engellilik Programı 2015–2025, İnsan Kaynakları Geliştirme Operasyonel Programı 2014-2020 ve Halk Eğitimi Geliştirme Stratejisi 2014–2020 tarafından belirlenmektedir.

Bu stratejilerin amaçları şunlardır:

- Bireysel ihtiyaçları, özellikleri ve ilgili ek hizmetleri tanıma becerisi sağlayan özel eğitim ihtiyaçları refah sisteminin geliştirilmesi,
- Örgün eğitim verilen kurumlarda bütünüleştirici eğitimin güçlendirilmesi,
- Birleşik Özel Eğitim, Uygulamalı Eğitim Metodolojisi Kurumlarının (USEMI) bütünüleştirici eğitimdeki rolünün güçlendirilmesi,
- Ciddi ve çoklu engeli bulunan çocuklar için desteğin geliştirilmesi,
- Pedagojik destek hizmetlerinin geliştirilmesi,
- Kalite odaklı erken çocukluk eğitimi ve bakımının iyileştirilmesi,
- Kariyer geliştirme, ileri eğitim, kariyer danışma sistemi, bireysel transfer programlarının yaygınlaştırılması ve uygulanması,
- Geçiş (bireysel geçiş planları).

Özel eğitime ihtiyaç duymayan çocuklarla birlikte, örgün eğitimde özel eğitim ihtiyacı olan çocuklara yönelik koşulların oluşturulması, bu çocukların eğitimde başarılarına ve topluluklara entegrasyonuna katkı sağlamaktadır. Özel eğitim ihtiyacı olan oğrencilere de eğitim sağlayan örgün eğitim veren okullar, özel eğitim ihtiyacı olan oğrencilerin tamamen entegre olmasını ve diğer oğrencilerle birlikte ilerleme göstermesini sağlamalıdır.

Özel eğitim ihtiyacı olan çocuklara ve oğrencilere yönelik kreş ve okul eğitimi kılavuzu, örgün eğitim veren okullarda bütünüleştirici eğitimi desteklemekte ve aynı zamanda yerel müfredatın ve uygulamanın geliştirilmesi adına okullar için çerçeve ve görevleri belirlemektedir. Çeşitli özel eğitim ihtiyacı olan oğrenci gruplarının ihtiyaçlarına göre ders içeriğinde yapılacak değişiklikleri tanımlamaktadır ve bu değişiklikler, örgün eğitim veren kurumlar tarafından da gözlemlenmelidir. Kanunlar, gerekli olması durumunda özel eğitim ihtiyacı olan oğrenciler için bireysel bir gelişim planının hazırlanmasına ve buna bağlı olarak da bireysel gelişme ihtimaline olanak tanımaktadır.

Ulusal Halk Eğitim Yasası, özel eğitim ihtiyacı olan oğrenciler için öncelikli bir yaklaşım sağlayan ek hizmetlerin ve düzenlemelerin sağlanması ile özel eğitim ihtiyacı olan çocuklara ve oğrencilere hizmet sunmaktadır.

- Bütünüleştirici bir biçimde diğerleri ile birlikte özel eğitim ihtiyacı olan çocukların ve oğrencilerin ana okulu ve okul eğitiminde uygulamalı özel yöntemlerin ve araçların yanı sıra organizasyonel gelişim çerçevesi, her durumda özel eğitim ihtiyacı olan çocukların bireysel ihtiyaçları doğrultusunda belirlenmektedir. Özel destek çerçevesindeki durumlarına bağlı olarak özel eğitim ihtiyacı olan çocuklar ve oğrenciler, pedagojik, özel eğitim ve uygulamalı pedagojik eğitim alma

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

- hakkına sahiptir. Özel desteğe göre bunun sağlanması, uzman komitesindeki uzmanların görüşleri doğrultusunda gerçekleştirilmelidir.
- Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilere yönelik okullar, bir akademik dönemin müfredat gerekliliklerinin karşılanması için bir akademik yıldan daha uzun bir süreye izin verebilir.
 - Sınıflardaki ortalama öğrenci sayısını hesaplarken, gruplar, özel eğitim ihtiyacı olan çocuklar/öğrenciler, engellilik türüne bağlı olarak iki veya üç çocuk olarak değerlendirilmektedir. Bu öğrenciler için düzenlenen ayrı sınıflarda en fazla 7-15 öğrenci bulunabilmektedir; bütünleştirici eğitimde ise, yukarıdaki çarpanın zorunlu olarak kullanılması, sınıfta nispeten daha az sayıda öğrenci olmasını sağlamaktadır.
 - Eğitimin herhangi bir engeli bulunmayan öğrencilerden ayrı olarak veya bu öğrencilerle birlikte verilmesinden bağımsız olarak, özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin eğitiminde yer alan kurumlar, bütün okullar için belirlenmiş olan zorunlu ders sayısına ek olarak bütün öğrenciler için zorunlu sağlık ve pedagojik rehabilitasyon faaliyetleri sağlamakla yükümlüdür. Bilişsel işlevlerde ağır veya kalıcı bozukluğun veya doğuştan gelen herhangi bir duruma bağlı olmayan davranış gelişiminin olması durumunda, gelişim sınıfları düzenlenmelidir. Engellilik türüne bağlı olarak, rehabilitasyon amacı bulunan derslerin sayısı, zorunlu derslerin sayısının %10 ila 50'si arasındadır ve gelişime yönelik derslerin zaman çerçevesi ise, zorunlu dersleri %15'ine denk gelmektedir. Zaman çerçevesi, eğitim öğretim yılında haftalar arasında farklı sınıflarda ve derslerde yeniden gruplandırılabilir.
 - Özel eğitim ihtiyacı teşhisi ve rehabilitasyon komitesindeki uzmanların görüşleri doğrultusunda, okul yöneticileri özel eğitim ihtiyacı olan öğrencileri bazı konularda veya konuların belirli bölümlerinde değerlendirmeden muaf tutabilir. Lise bitirme sınavında öğrenciler, sınav kuralları ile belirlenen konular yerine başka bir konu seçebilirler.
 - Sınavlarda özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilere daha uzun hazırlık süresi ve öğrenme sırasında ihtiyaç duydukları bütün araçlar (bilgisayarlar, daktilolar vb.) sağlanmaktadır ve gerekli olması durumunda yazılı olarak sözlü veya sözlü olarak yazılı sınava girebilirler.
 - Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencinin bireysel özelliklerine ve gelişimine ve bireysel ilerlemeye uygun olan ilerlemeler sağlayan eğitim biçiminde eğitim almasına olanak tanınabilir.
 - Ulusal Halk Eğitim Yasası, bütünleştirici eğitim konusunda destek olunması için öğretmenlerin istihdamına imkan vermektedir. Bütünleştirici eğitim konusunda destek olacak öğretmen, mobil özel eğitim öğretmenleri ağı veya mobil refakatçiler tarafından görevlendirilen bir özel eğitim öğretmeni veya refakatçidir.

Macaristan'da, Ulusal Halk Eğitim Yasası, iki çocuk kategorisinde özel desteğe ihtiyaç duyan çocuk ve öğrenci gruplarını ve özel dikkat gerektiren öğrenci gruplarını tanımlamaktadır. Bu kategoriler, (1) özel eğitim ihtiyacı olan çocukları ve öğrencileri ve (2) sosyal, davranışsal güçlükler ve öğrenme güçlükleri çeken çocukları ve öğrencileri kapsamaktadır.

Özel eğitim ihtiyaçları olan çocuklar/öğrenciler, uzman görüşleri çerçevesinde aşağıdaki 8 kategoriden birinde yer alan özel desteğe ihtiyaç duyan çocuklar ve öğrencilerdir:

- fiziksel bir engeli bulunan çocuklar/öğrenciler,
- (görsel, işitsel) duyuşsal bozukluğu olan çocuklar/öğrenciler,
- zihinsel bir engeli bulunan çocuklar/öğrenciler,
- konuşma bozukluğu olan çocuklar/öğrenciler,

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

- çoklu engeli olan çocuklar/öğrenciler,
- otizm spektrum bozukluğu olan çocuklar/öğrenciler,
- diğer psikolojik gelişimsel bozuklukları olan çocuklar/öğrenciler,
- davranışsal düzenleme bozukluğu olan çocuklar/öğrenciler.

Sosyal, davranışsal sorunlar ve öğrenme sorunları yaşayan çocuklar/öğrenciler, özel desteğe ihtiyaç duyan, uzman komitesindeki uzmanların yorumları doğrultusunda, yaşlarına kıyasla daha düşük performans gösteren veya sosyal ilişki sorunları veya öğrenme ve/veya davranış düzenleme eksiklikleri yaşayan veya topluma entegrasyonları veya kişisel gelişimleri gecikmiş olan veya düzensizlikler gösteren ancak özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler olarak değerlendirilmeyen çocuklar/öğrencilerdir.

Çocuğun özel eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesinden sonra, ebeveynler, okulu önerilen okullar listesinden seçebilirler.

Macaristan'da farklı eğitim ortamlarında öğrencilerin sayısı (2016/2017 eğitim öğretim yılı)⁶

	Toplam öğrenci sayısı	Özel eğitim ihtiyacı bulunan öğrencilerin toplam sayısı	Örgün eğitimde özel eğitim ihtiyacı bulunan öğrencilerin sayısı	Özel sınıflarda özel eğitim ihtiyacı bulunan öğrencilerin sayısı	Özel okullarda özel eğitim ihtiyacı bulunan öğrencilerin sayısı
Uluslararası Eğitim Standardı Sınıflandırması (ISCED) 1	390 759	25 276	16 426	8850	Belirtilmemiştir. ⁷
ISCED 2	378 563	32 176	21 974	10 202	Belirtilmemiştir.
ISCED 3	362 961	20 945	13 736	7209	Belirtilmemiştir.
Toplam Sayı	1 132 283	78 397			

⁶Avrupa Özel İhtiyaçlar ve Bütünleştirici Eğitim Ajansı tarafından elde edilen veriler

⁷Mevcut olmayan veriler

Yukarıda bulunan verilere göre, tüm öğrencilerin %7'si resmi olarak özel eğitim ihtiyaçları hakkında bildirimde bulunmuştur. Ancak özel okullardaki öğrenciler hakkında veri yoktur.

Letonya

SMG, Letonya'da tüm eğitim seviyelerinde öğretmenler için zorunludur. Öğretmenler, 3 yıllık sürede en az 36 saatlik SMG eğitimi alarak zorunlu hizmet içi eğitimini almakla yükümlüdür.

SMG, 12 saatlik kişisel gelişim ve tecrübe modülü (seminerler, konferanslar, resmi olmayan yetişkin eğitimi programları) ile kredilendirilebilir. Öğretmen SMG faaliyetlerini okul müdürü ile planlamalıdır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

Letonya'da SMG programları A türü ve B türü programları şeklinde ayrılmaktadır.

A tipi SMG programlarının geliştirilmesi ve uygulanması konusunda aşağıdaki kurumlar yetkilidir:

- Eğitim kurumları,
- Öğretmenlere yönelik mesleki STK'lar,
- Bakanlıklara bağlı kurumlar.

A tipi bir programda modüller bulunabilir ve bir öğretmen, eğitim modüllerini farklı programlardan oluşturabilir. Modül, teorik ve pratik kısımları da kapsamakla birlikte, en az 6 saat olmalıdır. Çeşitli modüller SMG'yi kapsayabilir:

- Öğretmenlerin genel yeterlilikleri,
- Eğitim içeriği ve öğretim bilgisi,
- Eğitim sürecinin yönetimi,
- Öğretmenin tecrübesi (konferanslara, seminerlere, yüksek lisans derslerine katılım vb.)

B tipi programın bulunması, öğretmene herhangi bir konuyu anlatma veya başka bir eğitim düzeyinde çalışma yetkisini sağlamaktadır. Ayrıca, yüksek pedagojik eğitim almamış bir kişiye de öğretmenlik yapma hakkını vermektedir.

B tipi programda eğitim süresi en az 72 saat olmalıdır. B tipi programlarının geliştiricileri ve uygulayıcıları, ilk öğretmen eğitimi kurumlarıdır. Programların Eğitim ve Bilim Bakanlığı ile koordine olması gerekmektedir.

Öğretmenler A tipi ve B tipi programları aldıktan sonra bir sertifika almaktadır. 2009'dan beri öğretmenlere yönelik SMG ile ilgili bilgiler merkezi olarak Ulusal Eğitim Bilgi Sistemi tarafından elektronik bir veri tabanında yönetilmektedir.

Günümüzde öğretmenlere yönelik SMG tamamen devlet bütçesinden finanse edilmemektedir, ancak çoğu belediye bu maliyetleri üstlenmektedir. Birçok SMG kursu hala ücretlidir ve geri öde yapılmamaktadır. Bir öğretmenin yerel belediyenin mali planında bulunmayan bir SMG kursuna katılmak istemesi durumunda eğitim ücretinin neredeyse tamamı öğretmen tarafından karşılanmaktadır. Bir öğretmenin, temel maaşından kesinti ile birlikte, yetkinliklerin geliştirilmesi de dahil olmak üzere, 3 yıllık bir süre boyunca SMG için 30 gün kullanma hakkı vardır. SMG, bir öğretmenin mesleki faaliyet kalitesi seviyesi değerlendirildiğinde dikkate alınan kriterlerden biridir.

Üniversiteler, belediye eğitim kurulları ve STK'lar tarafından sağlanan SMG kurslarına ilişkin örnekler, şu konuları kapsamaktadır: orta, ağır zihinsel engelli ve çoklu ağır engeli bulunan çocuklar hususunda çalışan pedagojik süreç, bütünleştirici eğitim ortamlarında olumlu davranışların teşvik edilmesi, bütünleştirici eğitim ortamlarında özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için destek sağlanması, otistik spektrum bozukluğu olan çocukların nasıl anlaşılacağı ve öğrenmede uygun desteklerin nasıl sağlanacağı hususları.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

Bütünleştirici Eğitim ve Özel İhtiyaçlar

"Eğitim Geliştirme Kılavuzları 2014–2020'de", özel ihtiyaçları olan öğrenciler için bütünleştirici eğitimin ve kişiselleştirilmiş yaklaşımların önemi vurgulanmaktadır. Bütünleştirici eğitim kavramı, her öğrencinin öğrenme sürecine, kültüre ve çeşitli topluluklara katılım olanaklarını artırarak ve eğitimden ve eğitim sürecinden muhtemel dışlanmayı azaltarak, tüm öğrencilerin ilgili farklı ihtiyaçlarının karşılandığı bir süreç olarak tanımlanmaktadır.

Eğitim ve Bilim Bakanlığının, yerel eğitim kuruluşlarının ve belediye yetkililerinin başlıca görevi, örgün eğitim veren kurumlarda özel eğitim ihtiyaçı olan öğrencilere yönelik mümkün olan en iyi koşulları sağlamaktır.

Özel ihtiyaçları olan öğrenciler için ülke çapında bir destek sisteminin geliştirilmesine yönelik büyük ihtiyaç vardır. Ulusal Eğitim Merkezi, özel ve bütünleştirici eğitimde ulusal politikanın uygulanmasından sorumludur. Başlıca amaçları şunlardır:

- Özel eğitim ihtiyaçı olan öğrencilere yönelik destek sisteminin geliştirilmesinin koordine edilmesi,
- Özel eğitim için metodolojik kılavuz sağlanması,
- Özel ve bütünleştirici eğitim konularında bütün paydaşlara danışılması,
- Farklı ulusal ve uluslararası ajanslar arasında iş birliğinin geliştirilmesi,
- İyi uygulama örneklerinin toplanması ve yaygınlaştırılması,
- Özel eğitim ihtiyaçı olan bireylerin eğitimine ilişkin mevzuat değişikliklerinin önerilmesi,
- Özel ihtiyaçları olan öğrencilere yönelik değerlendirmelerin iyileştirilmesi.

Son yıllarda bütünleştirici ortamlarda çalışan örgün eğitim veren okullardaki öğretmenlerin yeterliliklerinin iyileştirilmesine daha fazla özen gösterilmektedir çünkü özel eğitim ihtiyaçı olan öğrencilerin ebeveynleri, eğitim için örgün eğitim veren okulları giderek daha çok tercih etmektedir. Son birkaç yılda, özel okulların sayısı azalmış olup yakın gelecekte daha fazla sayıda özel okul kapanacaktır. Bununla birlikte, özellikle kırsal alanlarda kötü ekonomiden, işsizlikten ve göçten etkilenen çok sayıda aile olduğundan belirli sayıda özel okul kalacaktır. Özel okullar, yalnızca eğitim hizmeti değil, aynı zaman da sosyal destek de sağladığından dezavantajlı geçmişlere sahip aileler tarafından talep edilmektedir.

Bakanlar Kurulu Yönetmeliğine göre, zihinsel engelli olan, ileri derecede ve çoklu engeli bulunan öğrenciler örgün eğitim veren ortamlarda bulunduğunda ikinci bir öğretmen sağlanmalıdır. 5-18 yaş arasında olan ve ileri derecede ve çoklu engeli bulunan öğrencilerin hareketlilik ve bakım amacıyla devlet tarafından sağlanan kişisel asistan hizmetlerinden yararlanma olanağı vardır. Asistan, haftada 40 saate kadar hizmet sağlamaktadır. Asistanlık hizmeti okul yılı boyunca mevcuttur. Engel türüne ve derecesine bağlı olarak, okul asistan ile bir sözleşme imzalamaktadır. Sözleşme ile, asistanlık hizmetlerinin süresi, tazminatı ve ödeme koşulları belirlenmektedir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

Genel Eğitim Kanununa göre, bir öğrencinin özel sınıfa katılması veya örgün eğitim verilen ortamlarda bulunması durumunda, bireysel bir eğitim planı geliştirilmelidir. Bireysel eğitim planının hazırlanması konusunda öğrencinin ebeveynlerinin katılımı gereklidir. Okul, öğrenmeye yönelik uygun destek önlemleri sağlamaktan sorumludur. Destek önlemleri, görevin tamamlanması için sürenin uzatılmasını, gerekli olması durumunda bilgi sağlanmasını ve bilgisayarların kullanımını ve diğer önlemleri kapsayabilir.

Kalifiye uzmanlardan yardım alınmasının, akademik bilgi ediniminin, sosyal ve iş becerilerinin gelişiminin, eğitimde uygulamalı yönelimin, çalışma hayatı için hazırlık ve topluma entegrasyonun, yardımcı öğretim ve rehabilitasyonun sağlanması ile özel ihtiyacı olan her öğrencinin, en uygun eğitim kurumlarında eğitim alma olanağı vardır.

Genel Eğitim Kanunu, özel eğitim ihtiyaçlarını, öğrencinin sağlık durumunu, yeteneklerini ve gelişim düzeyini göz önünde bulundurarak, bir eğitim programı edinme fırsatı yaratan bu destek ve rehabilitasyonu alma gerekliliği olarak tanımlamaktadır. Kanunda, 9 özel eğitim ihtiyaçları kategorisi tanımlanmaktadır. Bu kategoriler şu şekildedir:

- Görme engelli öğrenciler,
- İşitme engelli öğrenciler,
- Fiziki engeli bulunan öğrenciler,
- Süreçten hastalıkları bulunan öğrenciler,
- Konuşma ve dil bozuklukları olan öğrenciler,
- Öğrenme güçlükleri bulunan öğrenciler,
- Zihinsel sağlık sorunları bulunan öğrenciler,
- Zihinsel engeli bulunan öğrenciler,
- İleri derecede çoklu engeli bulunan öğrenciler,

Ebeveynlerin çocuklarının gideceği okulu seçme hakkı vardır.

Letonya'da farklı eğitim ortamlarında öğrencilerin sayısı (2016/2017 eğitim öğretim yılı)⁸

	Toplam öğrenci sayısı	Özel eğitim ihtiyacı bulunan öğrencilerin toplam sayısı	Örgün eğitimde özel eğitim ihtiyacı bulunan öğrencilerin sayısı	Özel sınıflarda özel eğitim ihtiyacı bulunan öğrencilerin sayısı	Özel okullarda özel eğitim ihtiyacı bulunan öğrencilerin sayısı
Uluslararası Eğitim Standardı Sınıflandırması (ISCED) 1	121 506	7740	3067	1084	3589
ISCED 2	56 282	4187	1591	408	2188
ISCED 3	61 078	111	1	21	89
Toplam Sayı	238 866	12 038			

⁸Avrupa Özel İhtiyaçlar ve Bütünleştirici Eğitim Ajansı tarafından elde edilen veriler

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

Yukarıda bulunan verilere göre, tüm öğrencilerin %5'i resmi olarak özel eğitim ihtiyaçları hakkında bildirimde bulunmuştur.

Sertifikasyona İlişkin Ek Bilgi

Farklı Avrupa ülkelerinde farklı kurumlara SMG sağlama hakkı verilmektedir. SMG durumuna göre bu kurumlar, eğitimin tamamlanmasının ardından sertifika vermektedir. SMG'nin zorunlu olması durumunda, sertifika konuyu, toplam saati, mevcut ise kredi puanlarını belirterek kursun tamamlandığını onaylayan bir belgedir. Sertifikanın veya kopyasının okul yönetimine veya yerel otoriteye sunulması gerekmektedir. SMG'nin öğretmenlerin mesleki görevi olması durumunda aynı bilgi türü sertifikalara yansıtılmaktadır. Sertifikaların içeriği, kurumların SMG uygulama haklarının belirtildiği düzenlemelerde belirtilmiştir. SMG isteğe bağlı ise, sertifikalar katılımcının programa katılımını onaylamaktadır ancak sertifikanın içeriği herhangi bir kanun hükmünde tanımlanmamıştır.

IV. STEM Eğitimi ve Öğretmen Eğitimi

STEM kısaltması, 2001 yılında ABD Ulusal Bilim Vakfındaki bilimsel yöneticiler tarafından tanıtılmıştır. Kısaltma, bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik disiplinlerindeki kariyer alanlarını veya bu alanlardaki bilgi ve becerileri entegre eden bir müfredatı ifade etmektedir. Bu tarihten beri, STEM odaklı müfredat dünyanın birçok ülkesine yayılmıştır.

Carnegie Mellon Üniversitesi (CMU) ve ABD'deki Orta Birim 1 (*Intermediate Unit- IU1*) STEM Eğitim Merkezi (*the Intermediate Unit 1 Centre*) tarafından ortaklaşa yürütülen çalışma, özellikle tüm öğrencilerin bilimsel ve teknolojik okuryazarlıklarının amaçlandığı durumlarda eğitimcilerin STEM'in sonuçlarından emin olmadıklarını ortaya koymuştur. Eğitimciler STEM kariyerine ilişkin derinlemesine bilgiye sahip değildi ve bu nedenle, öğrencileri bu alanlara yönlendirmeye hazır değillerdi.

Avrupa'da mevcut durumda toplumun ve ekonominin her seviyesinde bilimsel açıdan bilgili insan eksikliği bulunmaktadır. STEM eğitimi araştırmalarının, yenilikçiliğin ve uygulamaların Avrupa toplumunun ihtiyaç ve isteklerine daha duyarlı hale gelmesi ve değerlerini yansıtması gerektiği belirtilmektedir. Bütün STEM konularına ilişkin olarak bilime ilişkin bilgiler, toplumu aktif olarak katılım gösteren, sorumlu, yaratıcı ve yenilikçi, iş birliğine dayalı olarak çalışabilen ve toplumun karşılaştığı zorlukların tamamen farkında ve bu zorluklar konusunda tecrübeli olan vatandaşlar olarak hazırlamanın bir parçasıdır. İnsanların dünyayı açıklamalarına ve anlamalarına, teknolojik gelişme ve yeniliklere rehberlik etmelerine ve geleceği öngörme ve planlamalarına yardımcı olmaktadır.

Bilim eğitimi kavramı, yalnızca, fizik, kimya, biyoloji derslerini değil, aynı zamanda STEM kısaltmasında yer alan bütün dersleri kapsamaktadır çünkü tüm bu disiplinlerin, gerçek hayattaki sorunları çözmek ve gelecekte karşılaşılabilecek sürekli değişen zorlukların anlaşılmasını sağlamak için bilimsel düşünmeye ve becerilere ihtiyacı vardır.

Avrupa Komisyonundaki bilim eğitimi politikalarına göre bilim eğitimi hayati öneme sahiptir:

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

- Daha az güvenilir olan veya yalnızca inanç ve duygulara dayanan değerler ve muhakeme süreçlerinin aksine bilimsel düşünme kültürünü teşvik etmek ve gençlere karar vermede kanıta dayalı muhakeme yapmaları konusunda ilham vermek,
- Vatandaşların giderek daha karmaşık bir bilimsel ve teknolojik dünyada aktif olarak katılma konusunda güven, bilgi ve becerilere sahip olmalarını sağlamak,
- Ulusal düzeyde, Avrupa düzeyinde ve küresel düzeyde dayanışmayı teşvik ederek vatandaşları, kişisel olarak beklentilerini karşılayan, sosyal açıdan sorumlu ve mesleki olarak bağlantılı hayatlar yaşamaları konusunda güçlendirmek için gerekli olan analitik ve eleştirel düşünmenin yanı sıra problem çözme ve yenilikçilik yeterliliklerini geliştirmek,
- Her yaştan yetenekli çocuklara ve öğrencilere, bilimde ve bilgi ve yenilik yoğunluğu yüksek toplumların ve ekonomilerimizin temelini oluşturan, yaratıcı ve başarılı olabilecekleri diğer mesleklerde kariyer yapmaları için ilham vermek,
- Avrupa merkezli kamu, özel ve üçüncü sektör kuruluşlarının uygun şekilde vasıflı ve bilgili insanlar bulmalarını sağlamak ve dünyanın dört bir yanından şirketlerin ve diğer paydaşların yatırım yapmak, çalışmak ve yaşamak istedikleri, Avrupa çapında yenilikçi bir ortamı teşvik etmek ve beslemek,
- Günümüzde insanlığın karşı karşıya kaldığı büyük zorluklar konusunda Avrupalı vatandaşların aktif katılımı açısından halk bilimleri iletişimine, tartışmalara ve karar alma sürecine aktif ve sorumlu bir şekilde katılımı güçlendirmek (Araştırma ve Yenilik Programı Horizon 2020, Politika Notu, 2016).

Avrupa'daki STEM eğitimi uzmanları, öğrenme çıktılarının derinliğini ve kalitesini artırmak için öğretim kalitesinin, öğretmene yönelik danışmanlık hizmetinin, hizmet öncesi hazırlıkların ve hizmet içi mesleki gelişimin artırılması gerektiğini anlamışlardır. Eğitimin kalitesi ve öğrenme çıktıları gelecekteki toplumun temelini oluşturduğu için, eğitim sistemleri, sınıflarda gerçekleşen uygulamaların yanı sıra, öğretmenlere sunulan danışmanlık hizmetlerinde ve hizmet öncesi ve hizmet içi mesleki gelişimde, sistemik değişiklikler sağlamayı amaçlamalıdır; odak noktasının, öğrencilerin ve öğretmenlerin birlikte nasıl öğrettiği ve öğrendiği yönünde değişmesi gerekmektedir. Bu eylemlerin pek çoğu, bireysel öğretmenlerin, kurs liderlerinin ve okulların doğrudan kontrolündedir. Bir eğitim sisteminin kalitesi, öğretmenlerinin kalitesini aşamaz. Değişim başkalarının desteğiyle, ortak çalışmaya dayalı eğitimci ağıları, öğrenciler, STEM araştırmacıları ve diğer paydaşlarla gerçekleştirildiğinde, herkes için daha canlandırıcı ve başarılı olması muhtemeldir. Araştırmalar mesleki geliştirme programlarına meslektaşlar ile katılmanın, öğretimin geliştirilmesine ve yeterliliklerin öğretilmesi için önceliklerin yeniden belirlenmesine olan ilgiyi artırdığını göstermektedir. Kuruluşlarla ve sivil toplum paydaşları ile fikir alışverişinde bulunmak için daha büyük fırsatların kolaylaştırılması, gerçek hayattaki problemleri STEM eğitimi hazırlığına ve sürekli mesleki geliştirmeye yansıtılmaktadır.

Tüm toplum aktörlerinin STEM'e uygun ve anlamlı bir şekilde katılımını sağlamak ve istihdam edilebilirliği ve rekabetçiliği geliştirmek amacıyla STEM araştırmalarını ve STEM'e dayalı kariyerleri artırmak için resmi, yaygın ve gayri resmi eğitim sağlayıcıları, sanayi ve sivil toplum kuruluşları arasındaki iş birliği geliştirilmelidir. Bilim ile ilgili alanlardaki öğretmenler, öğrenciler ve paydaşlar arasındaki ortaklıklar, etik ve sosyal konularla ilgili gerçek hayattaki zorlukları, aynı zamanda problem çözme becerilerine yardımcı olarak sınıf ortamına yansıtma konusunda heyecan verici yöntemler sağlayabilir. Araştırma, okullar, aileler, araştırmacılar, gayri resmi bilim eğitimcileri, girişimciler ve sivil toplum kuruluşları arasında iş

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

birliğinin değerini ortaya koymaktadır. İş birliği aynı zamanda müzeleri, bilim merkezlerini, parkları ve doğa merkezlerini kapsayabilir. STEM eğitiminin yenilikçiliğine, Sorumlu Araştırma ve Yenilik (*RRI - Responsible Research and Innovation*) ilkelerini benimseyen bir yaklaşım getirmek, bu seslerin değişim gündeminin belirlenmesinde daha belirgin olmasını ve herkes için fayda sağlamasını temin edecektir.

Avrupa'da Sorumlu Bir Bilim Eğitimi Metodolojisi;

- Sorgulamaya Dayalı Bilim Eğitimi - STEM eğitimine yönelik sorgulama yaklaşımları, öğrencilerin soruları formüle ettiği, ilişkileri ve fenomenleri araştırdığı, yeni anlayışlar, anlamlar ve bilgileri oluşturdukları, öğrendiklerini başkalarına aktardıkları ve öğrendikleri şeyleri alışılmadık durumlarda verimli bir şekilde uyguladıkları karmaşık anlamlandırma ve tutarlı bir kavramsal model oluşturma sürecidir. Sorgulamaya dayalı bilim eğitimi öğrencilerin şu hususlar konusunda dikkatlerini çekmektedir: i) tek bir doğru cevabın bulunmadığı gerçek, probleme dayalı öğrenme etkinlikleri; ii) deneysel prosedürler ve yansıtıcı faaliyetler; iii) ortaya çıkan öğrenci özerkliğinin ve öz düzenlemenin vurgulandığı öğretim- öğrenim dizileri ve iv) akranlarla söylemsel tartışma ve iletişim ("konuşan bilim").
- Probleme Dayalı Öğrenme - Probleme Dayalı Öğrenme, gerçek dünyadaki sorunların araştırılması ve çözülmesine odaklanmaktadır ve aktif öğrenmenin öğretici bir yöntemidir. Öğrenciler araştırdıkları sorunları tespit ettiklerinde, gençlerin STEM konularına ilgilerini ve bilimle ilgili problemleri çözme potansiyelini teşvik etme konusunda daha büyük bir potansiyele sahiptir. Problemler, problem çözümler tarafından belirlenmelidir ve aktif öğrenen bireyler olarak öğrenciler (öz düzenleme) buna büyük oranda dahil olmalıdır. Probleme Dayalı Öğrenme, çeşitli çözümlerle birlikte açık uçlu, yapılandırılmamış ve tanımlanmamış problemlerle yönlendirilmektedir. Öğrenciler küçük ölçekli işbirlikçi gruplar halinde, kendileri yöneten, aktif araştırmacılar olarak çalışabilirken, öğretmen, öğrencileri araştırmalarında yönlendiren kolaylaştırıcı rolünü üstlenirken öğrenciler, küçük ölçekli iş birlikçi gruplar halinde, öz düzenleme ile, aktif araştırmacılar olarak çalışabilmektedir.
- Uygulamalı Çalışma veya STEM Eğitiminde Araştırma Projeleri- Uygulamalı çalışma, öğrencilerin laboratuvarında, saha çalışmasında veya sınıfta gerçek nesnelere veya malzemeleri gözlemlediği veya kullandığı görevleri içermektedir ve genellikle Sorgulamaya Dayalı Bilim Eğitiminin veya Probleme Dayalı Öğrenmenin bütünleşmiş bir parçasıdır. Açık fikirlilik ve nesnellik gibi bilimsel bir tutum geliştirebilir. Bununla birlikte, bilimsel bulgular uygulamalı çalışmalardan kendiliğinden ortaya çıkmamaktadır. Bu nedenle, öğrenciler arasında veya öğretmen ile öğrenciler arasındaki bulgulara ilişkin düşünceler ve konuşmalar, gözlemler ve bilimsel bulgular arasında bağlantı kurmak için şarttır.

Avrupa'da STEM İttifakı (*inGenious Education and industry*), STEM eğitimini ve kariyerlerini genç Avrupalılara tanıtmak ve Avrupa Birliğinde beklenen gelecekteki beceri eksikliklerini ele almak için Endüstrileri, Eğitim Bakanlıkları ve eğitim paydaşlarını bir araya getirmektedir. İttifakın koordinatörü *European Schoolnet* (Eğitimde ve öğrenmede yenilik için itici bir etken olan ve okulların ve öğretmenlerin pan-Avrupa iş birliğini teşvik eden Brüksel merkezli otuz eğitim bakanlığından oluşan bir konsorsiyum) ve dünyaca tanınmış birçok şirket İttifak'ın ortaklarıdır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

2017 baharında STEM İttifakı, şirket profesyonellerinin (teknisyenler, bilim insanları, mühendisler, araştırmacılar veya istihdam ve işe alım yöneticileri) okulları ziyaret etmelerini ve ortak çalışmalarla katılmalarını sağlamak için "STEM Uzmanları Okula Dönüyor" programını başlatmıştır. STEM kariyerine ilişkin öğrencilerin ve öğretmenlerinin farkındalığının artırılması ve STEM mesleklerinin teşvik edilmesi için endüstri ve eğitim sektörü arasındaki boşluğun kapatılması amaçlanmaktadır. Program çerçevesinde, okullar, öğretmenler ve profesyoneller için destek materyalleri geliştirilmiştir. İnternet sitesinde bir broşür, kitapçık, çevrimiçi araç, 6 İnternt Semineri (*Webinar*), 5 poster ve 4 afiş mevcuttur: <http://www.stemalliance.eu/pgbs>

STEM İttifakı, *European Schoolnet*'in *SYSTEMIC* (Sınıfta STEM'e Evet De) projesiyle iş birliği içinde bir inisiyatif olan Öğretmen Keşif Yerleştirme Planını geliştirmiştir. Bu plan, günlük çalışma deneyimlerini eğitimcilerle paylaşmak isteyen şirket ve diğer bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik (STEM) sektörüyle ilgili organizasyon temsilcilerine yöneliktir. Öğretmen yerleştirmeleri, yerleştirmenin uzunluğuna, odak noktasına ve görev ve sorumluluklarına bağlı olarak çeşitli şekillerde olabilir. Bu yerleştirmeler şirketler, sivil toplum kuruluşları, araştırma laboratuvarları veya küçük işletmeler tarafından organize edilebilir. Bu yerleştirmelerin amacı, 21. yüzyıl iş yerlerinde, özellikle STEM iş yerlerinde, biyoteknoloji, hayat bilgisi, kimya veya elektrik mühendisliği endüstrisi gibi endüstrilerde kullanılan bilgi ve beceriler konusunda öğretmenleri bilgilendirmektir.

Bilim, teknoloji, mühendislik ve matematikte (STEM) eğitim ve istihdam edilebilirliği teşvik etme konusunda çalışan işletmeler için bir eğitim ekibi ve kurumsal uzmanlar bir *Başarılı Öğretmen Yerleştirme Planı - Şirketler İçin Bir Kılavuz* geliştirmiştir.

Endüstride STEM öğretmeni yerleştirmeleri, öğretmenlere STEM'deki bilgi, beceri ve yeterliliklerini yükseltme ve bu konuların öğretimini ve öğrenimini geliştirme fırsatı sunmaktadır. Ayrıca öğretmenlere, 21. yüzyıl becerilerini ve yeterliliklerini öğretme yöntemlerine entegre etmeleri konusunda yardımcı olmakta ve öğrencilere iş yerinde ihtiyaç duyulan beceriler hakkında fikir vermektedir. Bu iş yerleştirmelerinde, STEM öğretmenleri bir iş yerinde zaman geçirerek kurumun iş gücünün bir parçası olmayı deneyimlemektedir.

Tüm öğretmen yerleştirmeleri, eğitimcileri bilimsel, akademik ve teknolojik üstün araştırma, bilgi, beceri ve yetkinlikler ile mesleki başarıya yönelik düzenlemelere alıştırmak için bir araçtır. Ek olarak, Öğretmenlere Yönelik SMG'nin tam donanımlı bir parçası olarak bu yerleştirmeler, önemli yapılandırılmış öğrenme fırsatları sağlayacaktır. Probleme dayalı öğrenmeye ve sorgulamaya dayalı bilim eğitimine bağlı olarak kaliteli STEM eğitimini teşvik etmek adına, bu öğretmen yerleştirmelerinin yenilikçi okul stratejilerinin bir parçası olması beklenmektedir. Öğretmen yerleştirmeleri, bir öğrenim kuruluşu olarak okula katkı sağlanması açısından eşsiz bir fırsattır.

STEM İttifakı aynı zamanda STEM öğretmenlerine çevrimiçi SMG sağlamaktadır. Büyük Açık Çevrimiçi Kurslar (*The Massive Open Online Courses - MOOC*), çok sayıda kişiye ücretsiz olarak internet üzerinden sunulan bir dizi çevrimiçi eğitim etkinliğidir. MOOC'un başlıca kitlesi, ilkökul öğretmenleri, ortaokul STEM öğretmenleri, okul yöneticileri ve kariyer danışmanlarıdır. MOOC genel olarak birkaç hafta sürmektedir ve katılımcıların kurs tarafından sağlanan öğrenme materyalleri ile doğrudan bağlantı kuracakları ve katılımcılar tarafından bireysel olarak uygulanan bir dizi öğrenme modülünü kapsamaktadır. Programın

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

İş yükünün haftada birkaç saat olduğu tahmin edilmektedir ancak en esnek şekilde katılımcıların ihtiyaçları doğrultusunda uyarlanabilir. MOOC için değerlendirme stratejilerine ve metodolojilerine ilişkin olarak, genel anlamda testler, akran incelemeleri ve bireysel incelemeler kullanılmaktadır. MOOC'un tamamlanmasının ardından, kurs katılımcıları için dijital yaka kartları ve dijital sertifikalar sunulmaktadır.

Diğer bir çevrimiçi pedagojik etkinlik ise, tartışılacak fikirleri içeren moderatörlü bir tartışma, katılımcıları tartışmaya dahil etmek için açık sorular dizisi ve konuyla ilgili daha fazla bilgi edinmek isteyenler için bir dizi kaynak olan Uygulama Topluluğu'dur (*Community of Practices - CoP*). Tartışma konusu, STEM'in iş çekiciliği ve/veya yenilikçi STEM öğretimi etrafında dönmektedir. Topluluklar iki hafta sürmekte olup belirli bir seçilmiş konuyu kapsamaktadır. Endüstri sektöründen ve/veya diğer sektörlerden iki ila üç profesyonel uzman olarak görev yapmakta ve *CoP* katılımcıları, öğretmenler veya diğer eğitim profesyonelleri ile bilgilerini paylaşmaktadır. (<http://www.stemalliance.eu/cpd>)

Söz konusu ortaklardan biri, STEM konularının diğer alanlardaki yaratıcı potansiyelini göstermenin ve öğrencilere STEM ile erken yaşta uygulamalı ve pratik deneyim kazanmaları için fırsat tanımanın gerekli olduğunu anlayan Microsoft'tur. Microsoft, teknolojiyi STEM öğretimine dahil etmeye ilişkin zorluğa yönelik olarak, farklı düzeylerde ve farklı şekillerde entegre bir yaklaşımın benimsenmesine inanmaktadır. Örneğin, *Make Code* gibi programlar aracılığıyla okullara uygulamalı etkinlikler getirilmektedir. Bu program, en küçük öğrencilerin dahi kodlamaya ve teknoloji ile yaratıcılıklarını ortaya çıkarmaya başlamalarının sağlanması için *Micro:bit* ve *Lego* arasındaki ortaklığı kapsamaktadır. Öğrenciler deneyim kazandıkça, temel veri bilimi becerilerini öğrenen ve teknolojinin yaratıcı uygulamalarını teşvik eden *Hacking STEM* kaynaklarını kullanarak sorgulamaya dayalı projelere geçebilirler. Oyun yoluyla öğrenme, öğrencileri STEM becerilerini kullanmaya teşvik etmenin başka bir yoludur: *Minecraft: Education Edition* bu amaca uygun hale getirilmiştir. Aracı kullanarak Minecraft Mentor öğretmenleri, ders planları, hazır Minecraft dünyaları ve meslektaşları için akran desteği sağlamaktadır.

STEM öğreniminin gelişimini destekleyen bir diğer Avrupa düzeyindeki bir kuruluş *Scientix'tir: Avrupa Bilim Öğrenimi Topluluğu*. Scientix, STEM öğretmenleri, eğitim araştırmacıları, politika yapıcılar ve diğer STEM eğitimi profesyonelleri arasında Avrupa çapında iş birliğini teşvik etmekte ve desteklemektedir. Scientix esasen Avrupa Komisyonunun girişimleri sonucunda ortaya çıkmıştır ve kuruluşundan bu yana *European Schoolnet* tarafından koordine edilmektedir. Şu anda İsrail ve Türkiye de dahil olmak üzere Scientix faaliyetlerinde 36 ülke yer almaktadır. 2013-2015 döneminde Scientix, ulusal öğretmen toplulukları ile irtibat kurmuştur ve fen ve matematik eğitimine yönelik diğer sorgulamaya dayalı ve yenilikçi yaklaşımların daha kapsamlı bir şekilde ele alınması için ulusal stratejilerin geliştirilmesine katkıda bulunmuştur.

Scientix, fen ve matematik öğretmenlerine Avrupa çapında öğretmen iş birliğini kolaylaştırmaktan profesyonel gelişim ve açık eğitim kaynaklarına kadar çok çeşitli araçlar ve hizmetler sunmaktadır. Bilim öğretmenleri:

- Scientix kaynak havuzunda yeni eğitim kaynakları bulabilir,
- Scientix'in talep üzerine çeviri hizmeti ile öğrenim kaynaklarının ücretsiz çevirisini alabilir,
- Avrupa STEM eğitimi projelerini keşfedebilir ve bu projelerde yer alabilir,

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

- Scientix çevrimiçi eğitimine ve Avrupa öğretmen çalıştaylarına katılabilir,
- Scientix Uygulama Topluluklarında yer alabilir ve tartışmalara katılabilir,

Öğretmenler kendi ülkelerindeki Scientix Temsilcileri veya Temsilci Yardımcıları ile irtibata geçebilir ve STEM'de Avrupa iş birliğine nasıl katılacakları ve Scientix'in sunduklarından en iyi şekilde nasıl yararlanacakları konusunda bu kişilerden tavsiyeler alabilirler. Scientix Temsilcileri ve Temsilci Yardımcıları Scientix'i okullarda veya bir etkinliğin parçası olarak da sunabilir. Türkiye'de Scientix ortağı Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'dür.

2014 - 2020 yılları için Avrupa Komisyonu, Avrupa'da eğitimi, öğretimi, gençliği ve sporu desteklemek amacıyla Erasmus+ programını oluşturmuştur. Erasmus+'ın amacı, Avrupa'nın eğitim ve öğretime yönelik stratejik çerçevesi olan ET2020'nin amaçlarına ek olarak, Avrupa 2020'nin büyüme, iş, sosyal eşitlik ve katılım stratejisine katkıda bulunmaktır. Program çerçevesinde öğretmenlere farklı ülkelerdeki meslektaşları ile deneyim alışverişinde bulunma, STEM konularını içeren SMG'ye katılma ve kendi ağlarını oluşturma fırsatı verilmiştir. Okullar ve bireysel öğretmenler, ilgi duydukları konuları her yıl çevrimiçi olarak yayınlanan konu kataloğundan seçme olanağına sahiptir.

V. Uluslararası Öğrenme ve Öğretme Anketi (TALIS)

OECD (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü) TALIS, öğretmenlerin, okul yöneticilerinin ve okullardaki öğrenme ortamının uluslararası, büyük ölçekli bir anketidir. TALIS, veri toplamak için öğretmenlere ve okul yöneticilerine uygulanan anketleri kullanmaktadır. TALIS'in temel amacı, öğrenci öğrenimini etkileyen yönleri vurgu yaparak, okul yöneticileri, öğretmenler ve öğretim odaklı politikaların geliştirilmesi ve uygulanmasıyla ilgili uluslararası karşılaştırılabilir bilgiler oluşturmaktır. Aynı zamanda, katılımcı ülkeler ve ekonomiler, OECD, uluslararası bir araştırma konsorsiyumu, öğretmen sendikaları ve Avrupa Komisyonu arasında bir iş birliğidir.

TALIS 2018, anketin üçüncü aşamasıdır ve toplam katılımcı sayısı 48 ülke ve ekonomidir. 2018'de 15 ülke ve ekonomi, kendi ilkokullarında (*ISCED* Seviye 1) öğretmenlere ve okul yöneticilerine yönelik anket gerçekleştirmiş, 11 ülke ve ekonomi üst orta okullarında (*ISCED* Seviye 3) ve 9 ülke ise, TALIS-PISA bağlantı seçeneği ile 2018 Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programına (*Programme for International Student Assessment - PISA*) katılan okullarda anketi gerçekleştirmiştir.

TALIS 2018 anket tasarımının başlıca özellikleri şu şekildedir:

- Uluslararası hedef kitle: ortaokul öğretmenleri ve örgün eğitim veren okulların okul yöneticileri.
- Hedef örneklem büyüklüğü: her ülke için 200 okul, her okulda 20 öğretmen ve 1 okul yöneticisi.
- Veri toplama yöntemi: yazılı veya çevrimiçi olarak tamamlanan anketler.

TALIS sonuçları, özellikle öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin kendi raporlarına dayanmaktadır ve bu sebeple, öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin görüşlerini, algılarını, inançlarını ve faaliyetlerinin önemini temsil etmektedir. İdari verilerden veya diğer çalışmalardan hiçbir veri girdisi gerçekleştirilmemektedir. Ek olarak, sektörler arası bir anket olarak TALIS, nedenselliği ölçemez. Örneğin, mesleki geliştirmeye yönelik öğretmen katılımı ve öğretimde öz yeterlik arasındaki ilişkiyi incelerken, kurumun algısını (olumlu,

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

olumsuz), gücünü ve istatistiki önemini belirlemek mümkündür, ancak mesleki gelişime katılmanın öz yeterliliğe veya öz yeterliliğin mesleki gelişime yönelik katılıma bağlı olup olmadığına karar vermek mümkün değildir.

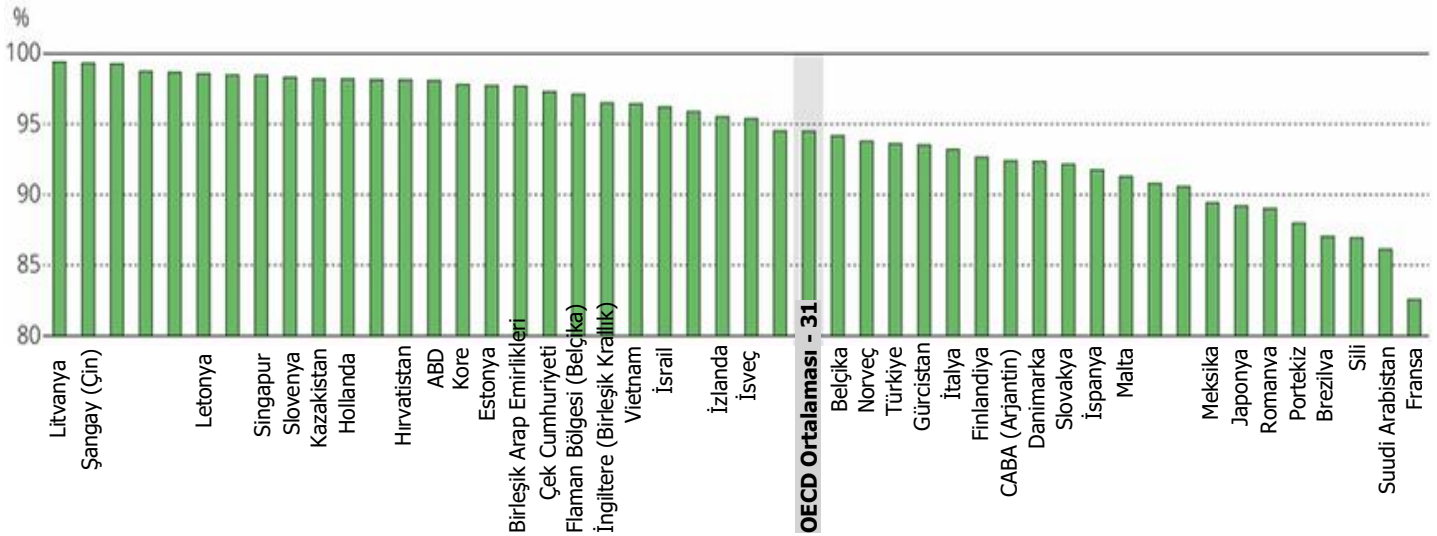
Bölüm 5 *Sürekli Gelişim İçin Fırsat Sağlama*, öğretmenler ve yöneticiler için hizmet içi eğitime katılım oranlarını incelemekte ve onlara sunulan farklı gelişim fırsatlarını tartışmaktadır. Ayrıca öğretmenlerin etkili eğitimin özellikleri hakkındaki görüşlerini de yansıtmaktadır.

Anket, Birleşmiş Milletler (BM) Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin bir göstergesi olarak SMG'ye katılımın, sürekli eğitimin, öğretmenlerin gelişimi konusundaki artan bağlantısının bir kanıtı olduğunu ortaya koymaktadır.

TALIS 2018'de, eğitime katılım yüzdesi, anketten 12 ay önce aşağıdaki sürekli gelişim türlerinden en az birine katılım göstermiş olan öğretmenlerden elde edilmiştir:

- Katılım gösterilen kurslar/seminerler,
- Çevrimiçi kurslar/seminerler,
- Eğitim konferansları,
- Resmi yeterlilik programları,
- Diğer okullara gerçekleştirilen inceleme ziyaretleri,
- İş yerlerine, kamu kuruluşlarına veya sivil toplum kuruluşlarına gerçekleştirilen inceleme ziyaretleri,
- Akran ve/veya öz gözlem ve koçluk,
- Öğretmenler ağına katılım,
- Mesleki literatürün okunması,
- Diğer mesleki gelişim faaliyetleri,

Grafik 1. Mesleki gelişim faaliyetlerine katılım
Mesleki gelişim faaliyetlerine katılan ortaokul öğretmenlerinin yüzdesi

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

Kaynak: TALIS 2018

Okul özelliklerine bağlı olarak katılım farklılıklarına ilişkin olarak, ülkelerin ve ekonomilerin büyük çoğunluğunda, türleri, konum oluşumlar bulunmadığını doğrultusunda vericidir. Bu sonuçlar, çoğunlukla, öğretmenlerin çalıştığı okulların özelliklerinin, katılımın önündeki engellere dönüşmediğini yansıtabilir.

Avustralya
Avusturya
Alberta (Kanada)

Yeni Zelanda

Rusya Federasyonu

Bulgaristan

Macaristan

SMG katılımında okul veya sosyo-demo arasında anlamlı bir TALIS sonuçları elde etmek güven

Kolombiya
Güney Afrika

fark

SMG formatları, resmi olarak yapılandırılmış faaliyetlerden (örneğin konferanslar, çalıştaylar, resmi bir yeterlilik programına katılım) resmi olmayan faaliyetlere (örneğin ağ oluşturma, okul içi akran iş birliği, mesleki literatürü okuma) kadar değişiklik göstermektedir.

Grafik 2. Öğretmenlerin ve yöneticilerin katılım gösterdiği mesleki gelişim türleri Ortaokul öğretmenlerinden ve yöneticilerden alınan cevaplara göre sonuçlar (OECD ortalaması)

Aşağıda bulunan mesleki geliştirme faaliyetlerine katılım gösteren öğretmenlerin yüzdesi
Aşağıda bulunan mesleki geliştirme faaliyetlerine katılım gösteren yöneticilerin yüzdesi

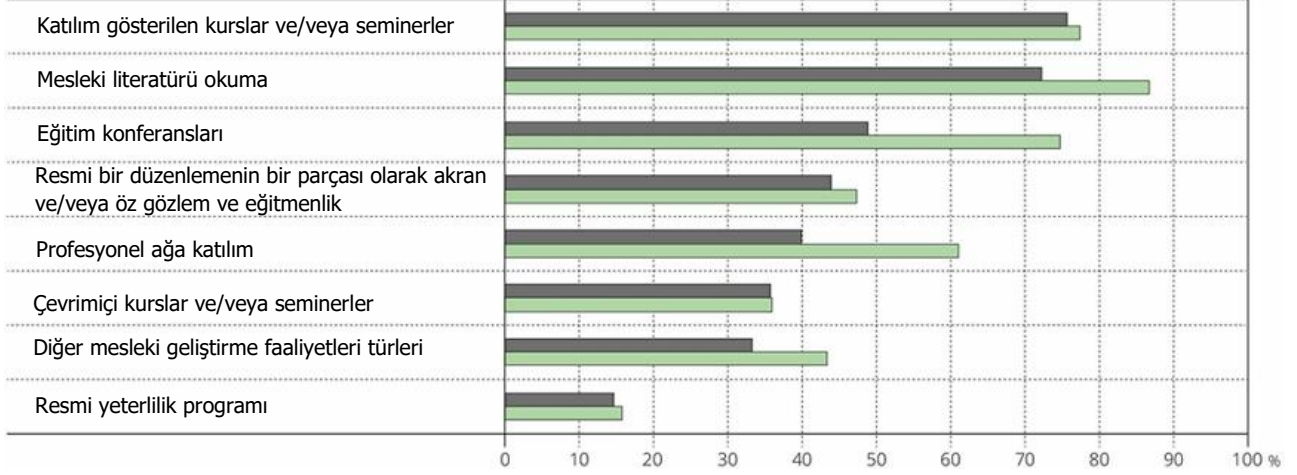

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

Kaynak: TALIS 2018

Ankette belirtilen literatür taramasına göre, kurs ve seminerlere katılım çoğu zaman öğretmenlerin gelişimine geleneksel bir yaklaşım olarak eleştirilmektedir, çünkü bu tür programlar öğretmenleri kendi gelişimlerinin mimarları yerine pasif bilgi alıcılar olarak algılama eğilimindedir. Bu tür programların gerekli olmasına ve öğretmenlere becerilerini geliştirmek için gereken içerik ve konu bilgisini sağlamada etkili olduğu bulunmuş olmasına rağmen, bu programlar genellikle öğretmenlerin çalıştığı okulların bağlamından ve sınıflarının günlük gerçekliğinden kopuktur. SMG faaliyetlerine yönelik okul ile ilişkili bir yaklaşımın daha uygun olduğu önerilmiştir. Okul ile ilişkili mesleki gelişim, öğretmenlerin öğretim biçimini geliştirmek amacıyla öğretim tecrübesini, okul bağlamını ve öğretmen dayanışmasını bünyesinde barındırabilir. Öğretmenlerin eğitim içeriğini okullarında ve sınıflarında günlük iş hayatlarına entegre edebilmeleri durumunda SMG eğitimi, öğretim uygulamalarını etkileyebilmektedir. Ayrıca, okula dayalı mesleki gelişim okullardaki kapasitelere ve uygulama becerisine bağlı olduğundan (örneğin okul iklimi, ağ kurma, kaliteli ilişkilendirmeler) öğretmenlerin ve yöneticilerin desteklenmesi açısından uygun maliyetli bir yöntem olabilir.

TALIS, öğretmenlerin, SMG faaliyetlerinde ele alınan konuları, 14 maddeden oluşan bir listeden seçmelerini istemiştir. Maddelerin her biri için öğretmenlerden aşağıdaki maddeler arasında eğitime yönelik ihtiyaç seviyelerini belirtmeleri istenmiştir: "ihtiyaç yok", "düşük düzeyde ihtiyaç", "orta düzeyde ihtiyaç" ve "yüksek düzeyde ihtiyaç". Ortalama olarak OECD ülkeleri genelinde, öğretmenler belirli konu alanlarına, konunun pedagojisine ve genel pedagojik konulara odaklanan konu ya da içeriğe yönelik SMG faaliyetlerine katılma eğilimindedir.

Grafik 3. Öğretmenler için mesleki gelişime katılım ve buna yönelik ihtiyaç
Ortaokul öğretmenlerinden alınan cevaplara göre sonuçlar (OECD ortalaması-31)

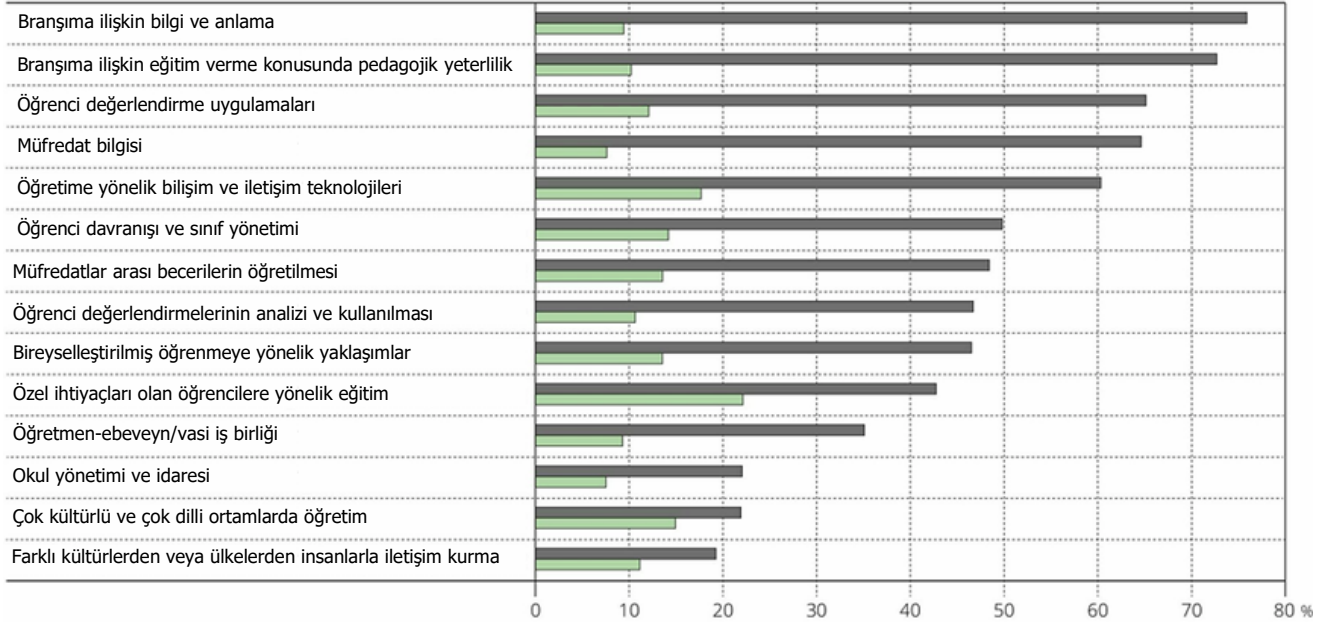

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

Aşağıdaki konuların, mesleki geliştirme faaliyetlerine eklendiği öğretmenlerin yüzdesi (koyu gri) Aşağıdaki alanlarda mesleki geliştirmeye yönelik yüksek düzeyde ihtiyaçları olduğunu bildiren öğretmenlerin yüzdesi (açık yeşil)

Kaynak: TALIS 2018

Önceki bölümlerde açıklandığı üzere, Avrupa ülkelerinde SMG farklı kurumlar (örneğin, yüksek öğretim kurumları, STK'lar, okullar) tarafından sağlanmaktadır ve zorunlu, öğretmenlerin mesleki yükümlülüğü veya isteğe bağlı olabilir. Bu sebeple, SMG'ye katılan öğretmen sayısı, verilen eğitim sayısı veya SMG konularına ilişkin istatistiksel veri toplanması için ortak bir metodoloji yoktur ve Avrupa düzeyinde böyle bir istatistik sağlanmamıştır.

V. Sonuçlar

Avrupa'da ve 5 belirli Avrupa ülkesinde SMG'ye ve bu ülkelerde bütünleştirici eğitimin nasıl uygulandığına ilişkin bilgiler verildikten sonra, belirli benzerlikler ve farklılıklar gözlenebilmektedir.

Avrupa ülkelerinin çoğunluğu öğretmenlere yönelik zorunlu SMG uygulamaktadır ve çoğunlukla bir yılda tamamlanması gereken saat sayısı tanımlanmaktadır. 21 ülke arasından yalnızca 3 ülke, bir yılda SMG'ye ayrılması gereken gün sayısını belirtmektedir. Macaristan, zorunlu SMG'nin tamamlanması gereken en fazla saate ve en uzun süreye (7 yılda 120 gün) sahiptir. Raporda incelenen 5 ülke arasından Letonya ve Macaristan'da öğretmenlere yönelik zorunlu SMG bulunmaktadır.

SMG'nin öğretmenin mesleki görevi olarak düşünüldüğü 14 Avrupa ülkesine Finlandiya ve İtalya örnek olarak verilmiştir. İrlanda ve Türkiye dahil olmak üzere 8 Avrupa ülkesinde SMG isteğe bağlıdır.

SMG'ye yönelik ihtiyaçların ve önceliklerin belirlenmesi hususunda yetki seviyeleri incelendiğinde, İrlanda, Letonya ve Türkiye'deki üst düzey yetkililer, SMG'ye yönelik önceliklerin ve ihtiyaçların belirlenmesi hususunda yer almakta olup Macaristan ve İtalya'da SMG ihtiyaçlarının belirlenme sürecine üst düzey eğitim otoriteleri ile birlikte okullar katkı sağlamaktadır. Finlandiya'da, belirli SMG öncelikleri

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

ve faaliyetleri, üst düzey yetkililerce tanımlanan bu ihtiyaç ve önceliklere ek olarak yerel düzeyde ve okul düzeyinde tanımlanabilir.

Finlandiya, İrlanda ve İtalya olmak üzere ele alınan 3 ülkede, mevzuat, özel eğitim ihtiyaçları olan öğrencilere yönelik belirli kategoriler tanımlanamamaktadır. Macaristan, Letonya ve Türkiye'de ise, mevzuat, özel eğitim ihtiyaçları olan öğrencilere yönelik belirli kategoriler tanımlanmaktadır.

Kategorilerin tanımlanmaması durumunda, eğitimde çoğunlukla çocuğun eğitime katılımına yönelik sağlanan hizmetlere ve hükümlere odaklanılmaktadır. Belirli kategorilerin tanımlandığı ülkelerde, çocuğun ihtiyaçlarının eğitim sürecinde sorunlara yol açabileceği ima edilerek engellere, bozukluklara ve hastalıklara dikkat çekilmektedir.

- Günümüz dünyasında, herkesin eğitim, sosyal, fiziksel ve duygusal ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak herkes için kaliteli bir eğitim sağlamak zorunludur. Okul, gençlerin önyargısız bir şekilde birlikte yaşamayı ve çalışmayı öğrendikleri yerdir.
- Öğretmenlerin en önemli okul kaynağı olduğu küresel olarak kabul görmüştür; tüm öğrenciler için eğitim kalitesini arttırmaya ihtiyaç duyulması durumunda ulusal hükümetlerin geniş kapsamlı mesleki gelişim fırsatları sunarak bu kaynağa yatırım yapmaları gerekmektedir.
- Bütünleştirici eğitimin uygulanması, öğretmenlerin yeterliliklerinin anlaşılmasında değişiklik yapılmasını gerektirmektedir çünkü bu yeterlilikler tutum, bilgi ve becerilerin birleşimidir.
- Farklı eğitim ihtiyaçları olan tüm öğrencilere kaliteli eğitim uygulanması için öğrencilerin farklı ihtiyaçlarına yönelik kişiselleştirilmiş ve kişiye özel yaklaşımların sunulması, birbirlerinden öğrenme imkânı ve disiplinler arası uzman ekibinden destek alma imkânı sağlanması adına öğretmenler, öğretme ve öğrenme materyallerine, yenilikçi stratejilere ve prosedürlere erişim sağlayarak desteğe ihtiyaç duymaktadır.
- Sürekli mesleki geliştirme / hizmet içi eğitim farklı Avrupa ülkelerinde farklı şekillerde uygulanabilir ancak öğretmenlerin ihtiyaçları, sorumlu tarafların eğitim programlarını seçmesi için en uygun olanıdır. Ayrıca öğretmenlerin bütünleştirici eğitim veya STEM konularının uygulanması ile ilgili hizmet içi eğitime ihtiyaç duymaları konularını da ele almaktadır.
- STEM konu bilgisinin daha iyi öğrenilmesini desteklemek için, farklı Avrupa ülkelerindeki eğitim sektörü öğrencilerin ilgisini artırmak ve STEM konularında edinilen bilgi ve becerilerin nasıl ve nerede uygulandığını göstermek için endüstriler ve topluluklarla iş birliği yapmaktadır.
- Öğretmenlerin hangi konuları öğrettiklerinden veya ne tür bir okulda çalıştıklarından bağımsız olarak, yeteneklerine ve entelektüel gelişim düzeylerine göre, her öğrencinin eğitime erişebilmesini sağlamalıdır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

Kaynakça

Council of the European Union (2017) Conclusions of the Council and of the Representatives of the Governments of the Member States, meeting within the Council, on Inclusion in Diversity to achieve High Quality Education for All. Brussel, 17 February. Retrieved from <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6356-2017-INIT/en/pdf>

Council of the European Union (2018) Council Recommendations of 22 May 2018 on promoting common values, inclusive education, and the European dimension of teaching (2018/C 195/01), Brussels, 22 May. Retrieved from [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0607\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0607(01)&from=EN)

Council of the European Union (2017) Conclusions on school development and excellent teaching. Brussels, 8 December. Retrieved from [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XG1208\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XG1208(01)&from=EN)

European Agency for Development in Special Needs Education (2011) Teacher Education for Inclusion Across Europe – Challenges and Opportunities, Odense, Denmark: European Agency for Development in Special Needs Education

European Agency for Development in Special Needs Education (2012) Profile of Inclusive Teachers, Odense, Denmark: European Agency for Development in Special Needs Education.

European Agency for Special Needs and Inclusive Education, 2019. Preparing all teachers to include all learners. Literature review. (in print). Odense, Denmark

European Commission: Eurydice: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/national-description_en, last accessed 18 September 2019.

European Commission (2018) Eurydice Report: Teaching Careers in Europe: Access, Progression and Support. Brussels: Education, Audiovisual and Culture Executive Agency.

Hallinen, J., (2015) Article STEM Educational Curriculum. Retrieved from <https://www.britannica.com/topic/STEM-education>.

Joyce, A., (2019) Article: Making an impact for STEM education in Europe. Retrieved from <https://educationblog.microsoft.com/en-us/2019/04/making-an-impact-for-stem-education-in-europe-3/>

Network of National Contact Points for Science with and for Society in Horizon 2020 (2016) Policy Brief: Science education policies in the European Commission: towards responsible citizenship. Retrieved from http://www.sisnetwork.eu/media/sisnet/Policy_Brief_Science_Education.pdf

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi

OECD (2005) Teachers matter: Attracting, developing and retaining effective teachers. Retrieved from <https://www.oecd.org/education/school/34990905.pdf>

OECD (2018) In which countries do the most highly qualified and experienced teachers teach in the most difficult schools? Retrieved from <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/3ef99aba-en.pdf?expires=1568978252&id=id&accname=guest&checksum=E527A9DECE79B6B990707ACC3A488957>

UNESCO (2009) Policy Guidelines on inclusion in education. Paris: UNESCO

Watkins, A., De Vroey, A., and Symeonidou, S. (2016) Educating All Teachers for Inclusion. International Perspectives on Inclusive Education, Volume 8, p 63-87. UK: Emerald Books.

World Health Organisation and World Bank (2011). World report on disability. Retrieved from http://www.who.int/disabilities/world_report/2011/en/